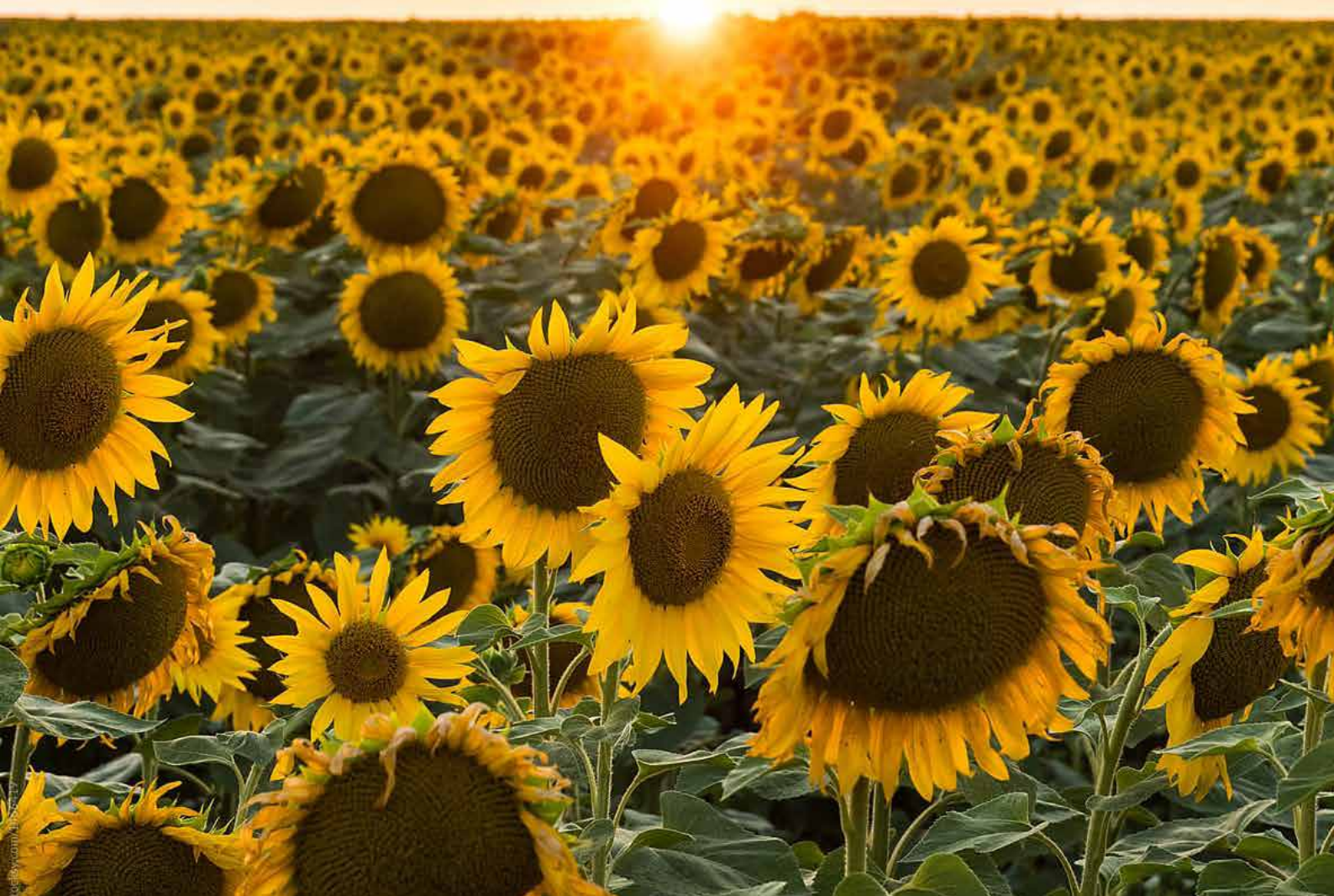

ВІСНИК української громади в Хорватії ***VJESNIK*** ukrajinske zajednice u Hrvatskoj

Номер 59, 1/2019.

Broj 59, 1/2019.

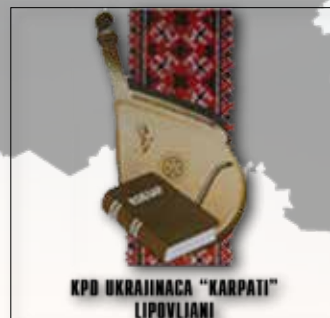
21 лютого - Міжнародний день рідної мови

UKRAJINSKA ZAJEDNICA REPUBLIKE HRVATSKE

UKRAJINSKA ZAJEDNICA
GRADA ZAGREBA

KPD UKRAJINACA "KARPATI"
LIPOVLJANI

«Dnipro» Rijeka

«Ukraina» Slavonski Brod

KANIŽA

«Andrija Peliha» Šumeče

«Lesja Ukrainka» Osijek

«Ivan Franko» Vukovar

Izdavač: **Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske**
Видавець: **Українська громада Республіки Хорватія**
Kardinala Alojzija Stepinca 45, 31 000 Vukovar
Tel: 032/493-224 ; Fax: 032/493-224
e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com
MB: 2331748 ; OIB: 35971824466
Žiro račun: **PBZ HR4823400091110579040**
Uredništvo Vjesnika: **Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek**
Tel: 098/ 1933-288 ; e-mail: vjesnikuz@gmail.com ; ISSN 1847-327X
"Vjesnik" je dvomjesečnik, izlazi šest puta godišnje
Naklada: **1000 primjeraka**
Tisak: **Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek**

За видавця: **Михайло Семенюк**
За издавача: **Mihajlo Semenjuk**
Головний редактор: **Оксана Мартинюк**
Glavni urednik: **Oksana Martinjuk**
Редакція: **Борис Гралюк, Микола Застрижний, Іван Семенюк, Віктор Камінський, Славко Бурда, Олеся Беч**
Uredništvo: **Boris Graljuk, Nikola Zastrižni, Ivan Semenjuk, Viktor Kaminskyj, Slavko Burda, Olesja Beč**
Лектор хорватської мови: **Нівес Романек**
Lektor hrvatskog jezika: **Nives Romanjek**
Дизайн та комп'ютерна верстка: **Назар Стурко**
Dizajn i kompjuterski prijelom: **Nazar Sturko**

ЗМІСТ - SADRŽAJ

НОВИНИ З ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ

NOVOSTI IZ DJELATNOSTI UKRAJINSKE ZAJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE

- 4 Інформація для громадян України, які мають намір голосувати на президентських і парламентських виборах у 2019 році
- 4 Заклик СКУ до українських громад долучитись до Місії СКУ зі спостереження за виборами. *Марина Ярошевич*
- 5 Заява Міністерства закордонних справ України з приводу 5-х роковин початку збройної агресії Росії проти України
- 5 Izjava Ministarstva vanjskih poslova Ukrajine o petoj godišnjici ruske oružane agresije na Ukrajinu
- 6 Удосконалення законодавства України щодо статусу закордонного українця. *Міністерство закордонних справ України*
- 6 Godišnja izvještajna skupština UKPD "Kobzar" - Zagreb. *Slavko Burda*
- 7 U Zagrebu predstavljena knjiga. *Katarina Milaković*
- 8 Nova knjiga Pavla Holovčuka "Sjećanja na život Ukrajinaca u Bosni i Hrvatskoj". *Slavko Burda*
- 8 Нагородження найвищою відзнакою СКУ. *Світовий Конгрес Українців*
- 8 Predstavljena knjiga dr. Jurja Pavića "Liturgika grčko-slavenskog obreda". *Slavko Burda*
- 9 U Zagrebu predstavljena knjiga "Hrvatski pjesnički huligani". *Slavko Burda*
- 10 Molitveni susret Svjetske molitvene osmine za jedinstvo kršćana. *Nikola Zastrižni*
- 10 Održana redovita godišnja Sjednica Vijeća ukrajinske nacionalne manjine grada Vukovara. *Tetjana Ramach*
- 11 Новий Посол Хорватії в Україні - Аніца Джамич.
- 11 Nova veleposlanica Republike Hrvatske u Ukrajini – Anica Djamić. *Slavko Burda*
- 11 Radni sastanak saborskog zastupnika Veljka Kajtazija s predstavnicima dvanaest nacionalnih manjina. *Slavko Burda*
- 12 Održana 83. sjednica Savjeta za nacionalne manjine.
- 13 21 лютого - Міжнародний день рідної мови.
- 13 Українська мова - одна з найдавніших мов світу.
- 14 Цікаві факти про українську мову.
- 14 Стефанія Біляк. Життєвий портрет. *Славко Бурда*

ДІЯЛЬНІСТЬ НАШИХ ТОВАРИСТВ - DJELATNOST NAŠIH DRUŠTAVA

- 16 Ukrajinski "Bal 2019." u Slavonskom Brodu. *Nikola Zastrižni*
- 18 Ukrajinski bal u Lipovljanima. *Ivan Semenjuk*
- 18 Aktivnosti UKPD "Taras Ševčenko" - Kaniža. *Mirjana Has*
- 19 Druženje i doček Nove godine u župi Uzvišenja Svetog križa u Slavonskom Brodu. *Nikola Zastrižni*
- 19 KPD Ukrajinaca "Karpati" iz Lipovljana aktivno surađuju sa drugim udrugama. *Ivan Semenjuk*
- 20 "Від хати до хати йдемо колядувати!". *Тетяна Рамач*
- 20 Вивчаємо рідну мову, зберігаємо традиції. *Тетяна Рамач*
- 21 "Поки жива мова народна в устах народу, до того часу живий і народ". *Тетяна Рамач*
- 22 Працюємо, святкуємо, подорожуємо! *Тетяна Рамач*
- 22 Українські вечорниці - "Пущення" в Петрівцях. *Тетяна Рамач*
- 23 Božićni koncert i književna večer posvećena Tarasu Ševčenku u Kaniži. *Mirjana Has*

ВІСТІ З УКРАЇНИ

- 24 Захоплені Росією українські моряки знову в суді: хто вони і як почувають себе в полоні.

NEPOZNATO O POZNATOM

- 28 Ljubomir Meljnyk - kanadski skladatelj i pijanist ukrajinskog podrijetla. *Lana Domankušić*
- 28 Наближається свято Воскресіння Господнього - Великдень

PREDSTAVLJAMO MLADE UKRAJINISTE

- 29 Чому українська мова? Тому що! Zašto ukrajinski jezik? Zato! *Romano Topolko*
- 30 Тарас Шевченко і його поема Гайдамаки. *Катарина Швиглин*

Na zadnjoj stranici: Ukrajinski bal u Slavonskom Brodu

Інформація для громадян України, які мають намір голосувати на президентських і парламентських виборах у 2019 році

До списку виборців на закордонній виборчій дільниці включаються виборці, виборча адреса яких відповідно до відомостей Державного реєстру виборців відноситься до закордонної виборчої дільниці.

На сьогодні чинним законодавством України забезпечено у повній мірі можливість участі у виборчому процесі всім громадянам України, які постійно проживають або тимчасово перебувають за кордоном, незалежно від правових підстав перебування на території іноземної держави.

Для включення до списку виборців на закордонній виборчій дільниці громадян

України за кордоном може:

1. у зручний для себе час (у тому числі поза межами виборчого процесу):

- особисто подати до консульського підрозділу Посольства України у Республіці Хорватії заяву про включення до Державного реєстру виборців або зміну виборчої адреси (якщо його вже включено до Реєстру);

- звернутися для постановки на консульський облік.

2. не пізніше як за п'ять днів до дня голосування особисто подати до закордонної виборчої дільниці заяву щодо неправильностей у попередньо-

му списку виборців.

Звертаємо увагу, що відповідні заяви мають подаватися виборцями до консульського підрозділу Посольства заздалегідь.

Дізнатися, чи включені Ви до списку виборців, та перевірити, чи правильно вказані в Реєстрі прізвище, ім'я, по батькові та виборча адреса, можна за допомогою он-лайн сервісу "Особистий кабінет виборця" <https://www.drvgov.ua/ords/f?p=111:LOGIN> на веб-сторінці "Державний реєстр виборців".

Для цього потрібно зареєструватися в "Особистому кабінеті виборця" і зробити відповідний запит. Орієнтовно протягом однієї доби Ви отримаєте відомості щодо своїх даних у Реєстрі на електронну адресу, вказану при реєстрації.

Також просимо звернути увагу, що на території Республіки Хорватії та Боснії і Герцеговини буде діяти єдина виборча дільниця у приміщенні Посольства України в Хорватії, за адресою: м.Загреб, вул.Вочарська, 52.

Контакти консульського підрозділу
Посольства України в РХ:
Тел. 00 3851 461 62 00,
email: emb_hr@mfa.gov.ua

Заклик СКУ до українських громад долучитись до Місії СКУ зі спостереження за виборами

Звертаємо Вашу увагу на пресове повідомлення Світового Конгресу Українців щодо започаткування роботи Міжнародної спостережної місії СКУ (Місії СКУ) зі спостереження за виборами 2019 р. в Україні та закликаємо представників Вашої громади долучитись до роботи Місії СКУ для добра української справи.

Кого ми шукаємо?

дистанційних довгострокових спостерігачів, що моніторитимуть медіа-середовище в іноземних мовах протягом березня-квітня

по декілька годин на тиждень. До участі запрошуються представники української діаспори, іноземці та українці, що тимчасово або постійно проживають за кордоном і хотіли би долучитись до наших зусиль з відслідковування висвітлення ходу українського виборчого процесу в іноземних інтернет-ЗМІ різними мовами світу. Для участі треба заповнити коротку форму. Онлайн-тренінг щодо медіа-моніторингу відбудеться вже у цю суботу, 2 березня, о 9.00 за торонтським / 15.00 за центральноевропейським часом через використання системи GoToMeeting. Вся додаткова інформація у листі, що у додатку.

а - короткотермінових спостерігачів, що моніторитимуть хід голосування в день виборів та підрахунок голосів на виборчих дільницях в посольствах та консульствах України по всьому світу.

б - короткотермінових спостерігачів, які для здійснення моніторингу

прийдуть в Україну (орієнтовно з 28 березня по 1 квітня під час першого туру та 18-22 квітня під час другого туру у випадку його проведення).

Всі короткотермінові спостерігачі, зареєстровані в ЦВК від СКУ мають бути іноземними громадянами і не можуть бути громадянами Російської Федерації, і для участі в Місії спостереження мають заповнити аплікаційний пакет документів до 10 березня.

Велике прохання розповсюдити цю інформацію серед Ваших громад та допомогти зацікавленим особам зв'язатися з нами у разі виникнення уточнюючих запитань. Будемо раді співпраці з Вами та Вашими громадами!

Марина Ярошевич

Радник Голови Місії СКУ зі спостереження за виборами
Директор Представництва
Світового Конгресу Українців
при міжнародних організаціях у Брюсселі
Тел.: +32 489 629 049

Заява Міністерства закордонних справ України з приводу 5-х роковин початку збройної агресії Росії проти України

5 років тому Росія, грубо порушуючи міжнародне право, розпочала окупацію Криму. І хоча незаконний фейковий референдум і російський статус Криму не був визнаний міжнародною спільнотою, неготовність міжнародної спільноти рішуче відреагувати на зухвалий акт агресії з боку Росії дозволила злочинному кремлівському режиму продовжити агресію та окупувати частину українського Донбасу.

25 листопада Росія вчергове здійснила відкритий акт агресії проти України, атакувавши українські кораблі у Керченській протоці та нейтральних водах Чорного моря.

Результати агресії - драматичні і безпрецедентні для післявоєнної Європи: близько 13 тисяч вбитих, 30 тисяч поранених, 1,5 мільйони переселенців, масоване руйнування Донбасу, узурпація української власності в окупованому Криму, масштабні порушення окупаційною владою прав людини та міжнародного гуманітарного права, політичні переслідування та залякування українських громадян з метою придушення будь-яких проявів анти-окупаційних настроїв, прискорена

масштабна мілітаризація окупованого півострова.

Героїчними зусиллями українських вояків, завдяки наростаючій політичній і практичній підтримці міжнародних партнерів Україна продовжує стримувати агресію.

Створена потужна міжнародна коаліція, яка активно підтримує Україну, нарощує тиск на Росію, вимагаючи повної деокупації українських територій і підвищуючи ціну продовження агресії.

Усі політ'язні і військовополонені мають бути негайно звільнені. Це - спільна позиція України і міжнародних партнерів. Подальше зволікання Москви з виконанням цієї вимоги повинно мати цілком конкретні, у т.ч. санкційні, наслідки.

Припинення агресії РФ на Донбасі повинне опиратися на повноцінну миротворчу місію ООН, мандат якої має включати всю зону конфлікту.

Міжнародне співтовариство надає підтримку Україні в кримському питанні. Про це свідчить низка резолюцій ГА ООН, які дають однозначні оцінки політиці Москви, вимагають

від Росії дотримання норм міжнародного гуманітарного права та деокупації півострова, засуджують мілітаризацію Криму та прилеглих частин Азовського і Чорного морів.

Сьогодні в ГА ООН, за участі Президента України Петра Порошенка, вперше відбувається обговорення ситуації на окупованих територіях, що є черговим свідченням неприйнятності дій Москви для міжнародної спільноти.

Ми вдячні нашим партнерам і за практичну допомогу у розвитку українських Збройних Сил, проведенні реформ і стабілізації економічної ситуації держави, на яку важким тягарем лягла війна. Лише економічно і військово сильна демократична Україна зможе змусити ворога відступити.

Відновлення територіальної цілісності України необхідне не лише для забезпечення майбутнього нашого народу. Це - умова відновлення довіри до європейської та світової системи безпеки, яка має базуватися на безумовній повазі незалежних держав до норм міжнародного права та жорсткій відсічі її порушникам.

Izjava Ministarstva vanjskih poslova Ukrajine o petoj godišnjici ruske oružane agresije na Ukrajinu

Prije pet godina, Rusija, grubo kršeći međunarodno pravo, započela je okupaciju Krima. Iako međunarodna zajednica nije priznala ilegalni lažni referendum i ruski status Krima, nepripremljenost međunarodne zajednice da odlučno reagira na kobni čin agresije od strane Rusije omogućila je režimu kriminalnog Kremlja da nastavi agresiju i zauzme dio ukrajinskog Donbasa.

Rusija je 25. studenog ponovno pokrenula otvoreni čin agresije protiv Ukrajine, napadajući ukrajinske brodove u Kerčanskom tjesnacu i neutralne vode Crnog mora.

Rezultati agresije dramatični su i bez presedana za poslijeratnu Europu: oko 13 tisuća mrtvih, 30 tisuća ranjenih, 1,5 milijuna doseljenika, masovno uništenje Donbasa, uzurpacija ukrajinske imovine u okupiranom Krimu, masovna kršenja okupacijske moći od strane ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava, politički progon i zastrašivanje ukrajinskih građana kako bi se suzbile bilo kakve manifestacije protuokupacije, ubrzala je velika militarizacija okupiranog poluotoka.

Herojskim naporima ukrajinskih vojnika, zahvaljujući sve većoj političkoj i praktičnoj potpori međunarodnih partnera, Ukrajina nastavlja obuzdavati agresiju.

Snažna međunarodna koalicija koja aktivno podržava Ukrajinu stvara sve veći pritisak na Rusiju, zahtijevajući potpunu deokupaciju ukrajinskih teritorija i podizanje cijene kontinuirane agresije.

Svi politički zatvorenici i ratni zarobljenici trebali bi biti odmah pušteni. To je zajedničko stajalište Ukrajine i međunarodnih partnera. Daljnje odgađanje Moskve u ispunjavanju ovog zahtjeva trebalo bi biti potpuno konkretno, uključujući sankcije, posljedice.

Prestanak ruske agresije u Donbasu trebao bi se temeljiti na punopravnoj mirovnoj misiji Ujedinjenih naroda, čiji bi mandat trebao obuhvatiti cijelu zonu sukoba.

Međunarodna zajednica podržava Ukrajinu u krimskom pitanju. O tome svjedoči niz rezolucija Opće skupštine UN-a koje nedvosmisleno ocjenjuju politiku Moskve, zahtijevaju od Rusije da

poštuje norme međunarodnog humanitarnog prava i ukidanje poluotoka, te osuđuje militarizaciju Krima i susjednih dijelova Azovskog i Crnog mora.

Danas, u Generalnoj skupštini UN-a, uz sudjelovanje predsjednika Ukrajine Petra Porošenka, po prvi puta se raspravlja o situaciji na okupiranim područjima, što je još jedno svjedočanstvo o neprihvatljivosti djelovanja Moskve za međunarodnu zajednicu.

Zahvalni smo našim partnerima i za praktičnu pomoć u razvoju ukrajinskih oružanih snaga, reformama i stabilizaciji ekonomske situacije države, koja je bila teški teret rata. Samo će ekonomski i vojno jaka, demokratska Ukrajina moći prisiliti neprijatelja da se povuče.

Obnova teritorijalne cjelovitosti Ukrajine potrebna je ne samo kako bi se osigurala budućnost naših ljudi. To je uvjet za vraćanje povjerenja u europski i svjetski sigurnosni sustav, koji bi se trebao temeljiti na bezuvjetnom poštovanju neovisnih država u skladu s međunarodnim pravom i najteže uvrijediti njegove počinitelje.

Удосконалення законодавства України щодо статусу закордонного українця

У ході засідання Національною комісією прийнято рішення про надання статусу закордонного українця понад 130 іноземцям з низки держав, зокрема, з Австралії, Бразилії, Куби, Єгипту, Казахстану, Туркменістану, Тунісу, РФ, Білорусі, Латвії, Німеччини.

Під час засідання Лариса Дір, Начальник Управління з питань закордонного українства та гуманітарного

співробітництва МЗС, представила членам Національної комісії розроблений МЗС законопроект про внесення змін до Закону України "Про закордонних українців", яким, серед іншого, пропонується: безоплатне оформлення посвідчення закордонного українця; скасування вимоги перереєстрації посвідчення закордонного українця кожні десять років; скорочення періоду розгляду звернень

заявників щодо набуття статусу закордонного українця; впровадження нової форми посвідчення закордонного українця.

Під час засідання було обговорено питання необхідності повною мірою використання закордонними українцями квот на навчання у вищих навчальних закладах України за кошти Державного бюджету України. Було також звернуто увагу на необхідність фінансової підтримки суботніх/недільних шкіл, які функціонують при громадських організаціях закордонних українців, у тому числі, у рамках Державної цільової програми забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної у всіх сферах суспільного життя до 2028 року, до проекту якої МЗС внесло відповідні пропозиції.

За результатами опрацювання законопроекту та його громадського обговорення, законопроект буде внесено на розгляд Уряду.

Міністерство закордонних справ України

Godišnja izvještajna skupština UKPD "Kobzar" – Zagreb

Українсько культурно-просвітнео друство "Kobzar" - Zagreb je 18. prosinca 2018. godine održalo redovnu godišnju Izvještajnu skupštinu. Podneseno je i usvojeno Izvješće o radu Društva za 2018. godinu. U podnesenom izvješću navedeno je nekoliko vrijednih akcija koje je Društvo imalo u 2018. godini a to su: tradicionalni Dani posvećeni ukrajinskom velikanu Tarasu Ševčenku; sudjelovanje na Središnjoj manifestaciji kulture u Vukovaru i predstavljanje knjige u autorstvu i uredništvu članova Društva Štefice i Romana Biljka te Sergeja i Slavka Burde; sudjelovanje učenika osnovne i srednje škole te nastavnika na Ljetnoj školi Ukrajinaca u RH u Rogoznici; Dani ukrajinske kulture u Zagrebu s nekoliko programa

(predstavljanje knjige Andrije - Andrimira Limića "Moj rod Elemi", kulturno-umjetnički program kod spomenika Tarasu Ševčenku, Tjedan ukrajinskog igranog poetskog filma); međunarodna akcija "Zapalimo svijeću sjećanja" – obilježavanje 85. obljetnice Holodomora 1932./1933. godine u Ukrajini i izložba "Holodomor 1932.-1933. u Ukrajini - 7 milijuna nevino ubijenih", koja je bila postavljena u Kulturnom centru Travno; sudjelovanje na Međunarodnom forumu u Kijevu i središnjem državnom obilježavanju 85. obljetnice Holodomora u Kijevu u Ukrajini te sudjelovanje na XI. svjetskom kongresu Ukrajinaca.

Pored uspješnih aktivnosti, Društvo je imalo i finansijskih poteškoća oko rješa-

vanja podmirjenja duga Gradu Zagrebu za prostor u zakupu koji Društvo koristi za svoju djelatnost u Vodovodnoj 15. U nastavku Skupštine usvojen je Plan rada i aktivnosti društva za 2019. godinu. Društvo će nastaviti rad u dvije sekcije: Sekcija za glazbenu aktivnost, očuvanje baštine, tradicije i običaja Ukrajinaca i Književno-literarnu, informativno-izdavačku s izložbenom djelatnošću.

Na kraju, važno je istaknuti da se Društvo uključilo u aktivnosti otvaranja jednog ukrajinskog razreda "male tjedne škole" s učenjem ukrajinskog jezika i književnosti s elementima ukrajinske kulture u jednoj od hrvatskih osnovnih škola u Zagrebu.

Slavko Burda

U Zagrebu predstavljena knjiga *Jevgenij Paščenko "Tragom hrvatskih domobrana. Istočno bojište 1914. – 1918."*

Obilježavanje 100. godišnjice početka i završetka Prvog svjetskog rata dalo je snažan poticaj za povratak ovoj, nažalost zaboravljenoj i neistraženoj temi. Zagrebačka katedra ukrainistike daje vidljiv doprinos u rasvjetljavanju nedovoljno poznatih pitanja, vezanih za zapadnu Ukrajinu gdje su se vodile teške bitke. Značajna je zasluga profesora Jevgenija Paščenka koji je objavio niz publikacija – monografije, tekstove u časopisima i novinama, nastupao je na televiziji. U Lavovu je prošle godine akademski Institut za etnologiju objavio CD – album fotografija iz Hrvatskog državnog arhiva "Ukrajinsko selo na Istočnom bojištu 1914. – 1918. godine na fotografijama hrvatskih vojnika. Publikacija, priređivanje prof. Jevgena Paščenko". Niz drugih događaja su izazivali veliko zanimanje za ukrajinski pravac u hrvatskom društvu čemu je novi poticaj dala i nedavno objavljena knjiga

"Tragom hrvatskih domobrana. Istočno bojište 1914. – 1918." autora dr. sc. red. prof. Jevgenija Paščenka.

Izašla je u ediciji Ucrainiana Croatica koju izdaje Udruga "Hrvatsko-ukrajinska suradnja" pri Katedri za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. To je 18. knjiga po redu u spomenutoj knjižnici, objavljena je uz potporu Grada Zagreba povodom 100. godišnjice kraja Prvog svjetskog rata. Prezentacija knjige je priređena u Hrvatskom državnom arhivu, jednoj od središnjih ustanova s kojom, kako je naglašeno na promociji, autor svestrano surađuje. Važno je istaći da je predstavljanje nove knjige privuklo pozornost ne samo vodećih zagrebačkih znanstvenika, već i istraživače iz novinarstva, pisaca i široke javnosti. Radi se o regiji koja je kompetentno predstavljana upravo hrvatskom sveučilišnom ukrainistikom u nizu radova. Upravo težnja rasvijetliti nedovolj-

no jasnu predodžbu o Ukrajini je jedna od motivacija istraživačkih poduhvata – maksimalno približiti hrvatskoj javnosti taj ukrajinski prostor, obilježen tragovima hrvatskih vojnika koji su tamo ratovali, stradavali, sahranjivani.

O knjizi su govorili suradnici autora u terenskim istraživanjima koji su ostvarivani tijekom zadnjih godina. To su recenzenti dr. sc. Ivica Pančić i pukovnik u miru Nikola Tominac, ali i sam autor Jevgenij Paščenko koji se, kroz knjigu, potrudio prikazati put i sudbinu hrvatskih domobrana na istočnom bojištu, na terenima zapadne Ukrajine, prije svega, na području Karpata, Volynja, Galicije i Bukovine. Knjiga donosi nove spoznaje o mjestima bitaka, sahranama vojnika, ilustrativno prikazuje regije s tragovima bitaka – to su ukrajinsko Zakarpaće, Karpati, Prikarpaće kao i druge – Galicija, Bukovina, Volynj kroz koje je prolazila linija Istočnog bojišta.

Zahvaljujući potpori Grada Zagreba, Ministarstva kulture RH ekipa istraživača je ostvarila niz putovanja po tim regijama Ukrajine gdje je napravljeno opsežno proučavanje i obilježavanje tragova hrvatskih domobrana, a to su sve potkrijepili brojnim ilustracijama koje prikazuju njihove sudbine. Između ostalog, posjetili su, obnovili groblja u nizu mjesta. Jedna od lokacija koja izaziva pozornost je i prikazano groblje u Užgorodu, gdje su prema istraživanjima češkog pukovnika Aleša Khržeka pokopani i Hrvati, na čija će groblja biti postavljen spomenik za hrvatske žrtve.

Poseban interes u knjizi predstavlja rasvjetljavanje dosada malo poznatih tema u hrvatskoj znanosti. To su stanje zarobljenika u logoru kod Kijeva, politika ruskog carizma prema slavenskim i neslavenskim zarobljenicima, nastanak Srpskog dobrovoljačkog korpusa u Odesi te sudbine hrvatskih zarobljenika koji su odbijali priključiti se tom korpusu. Kao dodatak knjige ističe se objavljen govor u cjelini "Grozote u Odesi" Aleksandra Horvata u Hrvatskome saboru 1918. godine.

Jevgenij Paščenko je također na predstavljanju knjige najavio i nastavak knjige o sudbinama hrvatskih domobrana u ratnom i poratnom razdoblju, sudjelovanje u povijesnim događajima na prostoru Ukrajine i druge teme. Autor je apelirao na buđenje hrvatske svijesti o povijesti i tragedijama Hrvata u Prvom svjetskom ratu o čemu su govorili i sudionici predstavljanja knjige.

Katarina Milaković

Nova knjiga Pavla Holovčuka "Sjećanja na život Ukrajinaca u Bosni i Hrvatskoj"

U veljači 2019. godine Biblioteka zavičajne dodirnice je u nakladi ogranka Matice Hrvatske u Novskoj izdala šestu knjigu, hrvatsko - bosansko - ukrajinskog pisca Pavla Holovčuka.

Knjiga "Sjećanja na život Ukrajinaca u Bosni i Hrvatskoj" je prva knjiga Pavla Holovčuka koju je napisao na hrvatskom jeziku. Treba istaknuti kako je Pavle Holovčuk jedini živući književnik s prostora bivše Jugoslavije koji piše isključivo na ukrajinskom jeziku. Tek objavljena knjiga "Sjećanja na život Ukrajinaca u Bosni i Hrvatskoj" ima sedam cjelina: Iz života Ukrajinaca u Bosni; Iz vjerskog i svakodnevnog života Ukrajinaca u Bosni tijekom godine (iz dječje perspektive); Iz ratnog perioda u životu Ukrajinaca u Bosni; Svjedočenja; Iz pisama djedice Panasa Bezdoljnog; Dobra prodaja; Sudski proces o. Myhajlu Mykoli Kamenecom.

Većina tekstova već su bili objavljeni na ukrajinskom jeziku u pet ranije izdanih Pavlovih knjiga: "Korijenjem iz

Ukrajine" (2000. g.); "Šareni snovi Pisma djedice Panasa Bezdoljnog" (2003. g.); "Ovdje sam prvi put čuo materinsku riječ" (2005. g.); "Stogovi" (2007. g.) i "Naše sudbine" (2010. g.). Urednik biblioteke i knjige je Franjo Horvat koji je napisao i pogovor. Lekturu su obavili Mirjana Lončar i Helena Buljan. Tekstove s ukrajinskog na hrvatski jezik preveo je autor Pavlo Holovčuk koji je napisao i uvodnu pjesmu "Mojoj Bosni" i uvodni članak "Put u neizvjesnost". Na kraju knjige je kratka bilješka o samom autoru uz napomenu da je izdavanje knjige autor većim dijelom sam financirao, uz manju financijsku potporu Veljka Kajtazija, saborskog zastupnika za dvanaest nacionalnih manjina: austrijsku, bugarsku, njemačku, poljsku, romsku, rumunjsku, rusinsku, ukrajinsku, tursku, vlašku i židovsku. Knjiga "Sjećanja na život Ukrajinaca u Bosni i Hrvatskoj" ima nešto manje od 400 stranica, veoma je zanimljiva, treba je pročitati uz sve čestitke autoru.

Slavko Burda

Нагородження найвищою відзнакою СКУ

Під час Офіційного відкриття XI Конгресу СКУ відбулась церемонія нагородження найвищою відзнакою СКУ – медаллю св. Володимира Великого, якої були удостоєні за значний внесок у розвиток та процвітання України: виконуюча обов'язки Міністра охорони здоров'я Уляна Супрун (Україна); Прем'єр-міністр Хорватії - Андрей Пленкович (Хорватія); колишній Прем'єр-міністр Канади - Стівен Гарпер (Канада); Конгресмен, член Палати представників США - Сандер Левін (США); депутат Парламенту

Естонії - Тармо Круузимяе (Естонія), Колишній сенатор США Джон Маккейн - помертно (США).

За особливий внесок у піднесення іміджу СКУ, розбудову українського громадського життя в діаспорі та підтримку України: Австралія: Текля Яворська, Велика Британія: Зенон Ластовецький, Ірина Терлецька, Греція: Герасимос-Ніколаос Бугас, Канада: Євген Чолій, Анна Кісіль, Ігор Ігнатович, Валентина Курилів, Андрій Гладішевський, Любомир Луцюк, Максим Маслей, Марія Крет - по-

смертно, Казахстан: Михайло Парипса, Латвія: Іван Наливайко, Молдова: Леонід Ткачук, Російська Федерація: Валерій Семененко, Тарас Дудко, Михайло Волик, Митрополит Богородський Української Православної Церкви Київського Патріархату Адриан (Валентин Старина), США: Пола Добрянська, Лариса Кий, Роман Попадюк, Угорщина: Олег Турик, Ігнац Іштванни, Україна: Оксана Винницька-Юсипович, Віра Лавриненко-Гайдамаха, Ірина Ключковська, о. Роман Мірчук, Франція: Наталя Пастернак - помертно, Хорватія: Славко Бурда, Швейцарія: Андрей Лужницький.

СКУ є міжнародною координаційною надбудовою українських громад у діаспорі, що представляє інтереси понад 20 мільйонів українців. СКУ об'єднує в своєму складі українські організації із 33 країн та підтримує зв'язки з українцями ще 14 країн. Заснований у 1967 р. як неприбуткова організація, у 2003 р. СКУ був визнаний як неурядова організація зі спеціальним консультативним статусом Економічною та соціальною радою Організації Об'єднаних Націй.

Світовий Конгрес Українців

Predstavljena knjiga dr. Jurja Pavića "Liturgika grčko-slavenskog obreda"

U četvrtak, 28. veljače 2019. godine na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu održana je

svečana promocija knjige "Liturgika grčko-slavenskog obreda" autora dr. Jurja Pavića. Na početku promocije svećenici

Žumberačkog vikarijata pod ravnanjem stavrofora Milana Stipića otpjevali su "Očenaš" na staroslavenskom jeziku.

Dekan fakulteta dr. Mario Cifrak pozdravio je sve nazočne te istaknuo kako

Knjigu je opširno predstavio prof. Livio Marijan, kancelar Križevačke eparhije. U

se ovo svečano predstavljanje knjige nekadašnjeg profesora i dekana dr. Pavića održava upravo u godini kada Katolički bogoslovni fakultet slavi 350 godina svog postojanja. U ime nakladnika knjige govorio je protojerej stavrofor Milan Vranešić. U svom kratkom izlaganju ispričao je povijesno djelovanje grkokatoličkih svećenika na Katoličkom bogoslovnom fakultetu. Nakon toga, u ime obitelji pokojnog dekana Jurja, obratio se njegov unuk Ninoslav Pavić koji je istaknuo kako se njegov djed tijekom života uvijek zalagao za jedinstvo među ljudima naglašujući da smo svi mi jedan Božji narod a svatko pripada nekoj naciji.

svom izlaganju detaljno je prikazao sadržaj knjige po poglavljima. Ujedno je istaknuo kako je knjiga na hrvatskom jeziku prvi rad koji na znanstveni način obrađuje liturgiku bizantsko-slavenskog obreda. Knjiga predstavlja kapitalno djelo odnosno polazište za sva daljnja istraživanja u okviru teološke znanosti. O životu i radu dekana dr. Jurja Pavića govorio je profesor dr. Jure Zečević, voditelj katedre Ekumenske teologije pri KBF-u. Profesor Zečević je naglasio kako je knjiga dr. Pavića "Liturgika grčko-slavenskog obreda" treće izdanje. Prvo i drugo izdanje su tiskani sitotiskom u obliku skripte. Skripta je desetljećima bila obavezna lite-

ratura na fakultetu. Novo izdanje je tako uređeno da u svom pastoralnom djelovanju može biti dostupno i zanimljivo široj čitalačkoj publici. Istaknuta je važnost knjige te ju je dr. Zečević preporučio svim profesorima, studentima kao i svim vjernicima koji se žele detaljnije upoznati sa istočnom kršćanskom tradicijom. Na kraju je sve nazočne pozdravio katedralni dekan Križevačke eparhije o. Daniel Vranešić. Zahvalio se svima koji su pomogli oko izdavanja ove vrijedne knjige te svima onima koji su omogućili njezino predstavljanje. Zahvalu je uputio profesor, kancelaru Križevačke eparhije Liviu Mariju, stavroforu Milanu Vraneševiću, profesorima na Katoličkom bogoslovnom fakultetu dr. Juri Zečeviću i dr. Tarasu Barščevskom, Ninoslavu Paviću, unuku dr. Pavića te svećenicima Križevačke eparhije za pjevanje liturgijskih molitvi na staroslavenskom jeziku na početku i kraju programa.

Na samom kraju, dekanu Katoličkog bogoslovnog fakulteta dr. Mariu Cifraku uručen je umjetnički portret dr. Jurja Pavića. Na ovaj način hrvatski su se grkokatolici uključili u svečanu proslavu 350. godišnjice od osnutka fakulteta. Značajan trag u povijesti Katoličkog bogoslovnog fakulteta ostavili su kao profesori i mnogi svećenici Križevačke eparhije. Svečanost predstavljanja knjige je nastavljena uz druženje i prigodni domjenak.

Slavko Burda

U Zagrebu predstavljena knjiga "Hrvatski pjesnički huligani"

U srijedu, 27. veljače 2019. godine u Gradskoj knjižnici i čitaonici Bogdana Ogrizovića u Zagrebu predstavljena je knjiga "Hrvatski pjesnički huligani". Bilo je to predstavljanje hrvatsko-ukrajinskog izdanja antologije suvremene hrvatske ironične poezije. Urednik knjige je poznati diplomata i ukrajinski pjesnik Jurko Pozajak (Jurij Lisenko). Knjiga je 2018. godine ušla u red najboljih pjesničkih zbirki Ukrajine. U knjizi je uvrštena poezija pet hrvat-

skih pjesnika: Sime Mraovića, Roberta Roklicera, Žarka Jovanovskog, Siniše Matasovića i Zvonimira Grozdića te Darije Lisenko iz Ukrajine koja piše i na hrvatskom jeziku. Knjiga je dvojezična - na hrvatskom i ukrajinskom jeziku. S hrvatskog na ukrajinski jezik prevodili su Jurko Pozajak i Iryna Bova-Garkuša.

U knjižnici su se brojnoj zagrebačkoj publici predstavili autori Siniša Matasović, Žarko Jovanovski, Zvonimir Grozdić te u ime drugih autora Ivan Ožegović i Jovo Mraović koji su u dva kruga pročitali po dvije pjesme od svakog pjesnika. Posebno je Darija Pavlešin predstavila Dariju Lisenko čitanjem njezine dvije pjesme prvo na hrvatskom pa poslije na ukrajinskom jeziku.

U predgovoru ove zbirke, antologije suvremene ironične poezije, stoji i pojašnjenje: "Sam naziv govori da se poezija pjesnika koji su predstavljeni u ovoj knjizi, Sime Mraovića, Roberta Roklicera, Žarka Jovanovskog, Siniše Matasovića, Darije Lisenko i Zvonimira Grozdića, ne uklapa u običajne okvire, ali ne treba se plašiti, ne radi se o nekakvim barabama nego o otkačenim bonvivanim koji

veselo krše poetske kanone i društvene tabue izlažući sve sumnji i sprdnji. Tu se poezija grohotom smije, opasna je i oštra. Dakle, ako ste željni normalne lirike i sentimenta, ova knjiga nije za vas. Upravo humor, točnije, ironija i autoironija, postaju glavni kriteriji prema kojima su za ovu zbirku odabirani pjesnici i tekstovi. Ironičan pogled na život valjda je odredio i krug tema koji privlače autore: seks i ljubav, pijančevanje, asocijalnost, usamljenost, psihološke kontroverze, lažljivost politike, licemjerni moral i slično. Pri tome autori ne žigošu i ne proklinju, ne izgaraju gnjevom pravednika - oni se s neprekivenim zadovoljstvom igraju paradoksima i ismijavaju proturječnosti, nedosljednosti i apsurdnosti ljudske prirode."

Na kraju predstavljanja ove zanimljive i neobične knjige organizatori su spomenuli kako će u lipnju iz Ukrajine u Hrvatsku doputovati poznati ukrajinski pjesnik, urednik ove knjige Jurko Pozajak koji će antologiju suvremene hrvatske ironične poezije prvo predstaviti u Društvu hrvatskih književnika, a potom i u drugim mjestima Hrvatske.

Slavko Burda

Molitveni susret Svjetske molitvene osmine za jedinstvo kršćana

U grkokatoličkoj župi Uzvišenja Svetog križa u Slavonskom Brodu, u srijedu 23. siječnja 2019. godine po prvi put održan je za Slavonski Brod centralni Molitveni susret Svjetske molitvene osmine za jedinstvo kršćana u svijetu. Polazišne molitvene materijale ove godine oblikovale su kršćanske Crkve iz Indonezije pod biblijskim geslom: "Teži za samom pravdom" (Pnz 16, 11-20). Svjetska Molitvena osmina za jedinstvo kršćana odvija se redovito svake godine, još od 1908. godine, od 18. do 25. siječnja.

Slavlje Molitvene osmine za jedinstvo kršćana pod geslom "Teži za samom pravdom" (Pnz 16, 11-20) svečanim pjevanjem Večernjem po istočnom obredu otvorio je domaćin, grkokatolički župnik o. Aleksandar Hmilj. Pjevanje su predvodile sestre Bazilijanke zajedno s vjernicima i prisutnim vjernicima drugih

obreda. Iako su na molitveni susret za zajedništvo kršćana pozvane sve kršćanske zajednice sa područja Slavanskog Broda, odazvali su se sa svojim vjernicima i redovnicama svećenici Katoličke Crkve zapadnog obreda, slavonskobrodski dekan Ivan Lenić, mons. Stjepan Belobrajdić, fra Goran Malenica, Robert Farkaš i Andrija Djaković, đakoni Domagoj Vidačević i Dominik Nedjeljković, istočnog obreda o. Aleksandar Hmilj te Evangelike Crkve župnik Josip Ivić i đakon Pavao Krešić.

U nadahnutoj homiliji prisutnima se obratio mons. Belobrajdić naglasivši da nam je zadatak prihvatiti današnju Božju poruku: "Teži za pravdom - tražeći putove pomirenja prije svega među nama kršćanima", dodavši da je među kršćanima izostala osnovna težnja onog tipično povezujućeg elementa - ljubavi. Na kraju zajedničke molitve predstavnici Kršćan-

skih Crkava obratili su se prisutnima u ime svojih zajednica: dekan Ivan Lenić u ime Katoličke Crkve zapadnog obreda, župnik Josip Ivić u ime Evangelike Crkve i domaćin o. Aleksandar Hmilj u ime Katoličke Crkve istočnog obreda.

Pet kruhova, koje je župnik o. Aleksandar Hmilj blagoslovio na početku molitvenog susreta, podijelio je svećenicima, a oni su ga u znak zajedništva lomili i dijelili prisutnim vjernicima. Župnik o. Aleksandar Hmilj je potom svakog vjernika, u znak zajedništva, blagoslovio i pomazao posvećenim uljem. Molitveni susret Svjetske molitvene osmine za jedinstvo kršćana završio je u prostorima župnog stana uz ugodno druženje i razgovor te zakusku koju su priredili za sve prisutne aktivni župljani i njihov župnik o. Aleksandar Hmilj.

Nikola Zaštrižni

Održana redovita godišnja Sjednica Vijeća ukrajinske nacionalne manjine grada Vukovara

Sjednica Vijeća ukrajinske nacionalne manjine grada Vukovara održana je 28. veljače 2019. godine u uredu Vijeća ukrajinske nacionalne ma-

njine Grada Vukovara na adresi K. A. Stepinca 45. Na sjednici je bio nazočan dovoljan broj članova za kvorum. Sjednicu je vodila predsjednica Vijeća gđa

Marija Semenjuk Simeunović.

Na početku, predsjednica Vijeća je podnijela izvješće o radu Vijeća i financijsko izvješće u mandatu od 2015. do 2019. navodeći analizu stanja sredstava, prihoda i rashoda za ove godine te istakla stabilnost u radu. Vijeće je jednoglasno prihvatilo izvješća.

Nakon toga, predsjednica je obavijestila članove o pozivu Vlade RH za predlaganje članova u Savjet za nacionalne manjine RH, a također se razgovaralo o predstojećim izborima za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina, koji će se održati početkom svibnja. Razgovaralo se i o projektu "Ukrajinski dom u Vukovaru" te izučavanju ukrajinskog jezika po Modelu "C" u Vukovaru i područnoj školi u Petrovcima.

Tetjana Ramač

Новий Посол Хорватії в Україні – Аніца Джамич

В Україні розпочала дипмісію новий посол Хорватії. Заступник Міністра закордонних справ України Василь Боднар прийняв 14 лютого 2019 року копії вірчих грамот від новопризначеного Посла Хорватії в Україні Аніци Джамич.

У рамках зустрічі сторони обговорили актуальні питання порядку денного відносин між Україною та

Хорватією, висловили взаємну наляштованість на посилення динаміки двостороннього політичного діалогу та інтенсифікацію співпраці в торговельно-економічній і культурно-гуманітарній сферах.

Окрема увага була приділена питанню лікування в Хорватії поранених захисників України та реабілітації українських дітей, які постраждали

внаслідок агресії Росії проти України.

Аніца Джамич є одним із найдосвідченіших хорватських дипломатів. Почала працювати в сфері міжнародних відносин в середині 1990-х. Зокрема, обіймала посаду заступника радника Президента Хорватії Франьо Туджмана з питань зовнішньої політики.

УКРІНФОРМ

Nova veleposlanica Republike Hrvatske u Ukrajini – Anica Djamić

Nova veleposlanica Republike Hrvatske započela je diplomatsku misiju u Ukrajini.

Zamjenik ministra vanjskih poslova Ukrajine Vasyly Bodnar primio je 14. veljače 2019. godine preslike vjerodajnica novoimenovane veleposlanice Republike Hrvatske u Ukrajini Anice Djamić.

Na dnevnom redu sastanka obje strane su razmotrile aktualne teme i pitanja u odnosima između Ukrajine i Hrvatske te su izrazile obostranu spremnost za jačanje dinamike bilateralnog političkog dijaloga te intenziviranju suradnje u trgovinsko-gospodarskim, kulturnim i hu-

manitarnim sferama.

Posebna pozornost posvećena je problemu liječenja ranjenih branitelja Ukrajine u Hrvatskoj i rehabilitaciji ukrajinske djece koja su pretrpjela stradanja od posljedica agresije Rusije na Ukrajinu.

Anica Djamić jedna je od najiskusnijih hrvatskih diplomata. Na području međunarodnih odnosa počela je raditi sredinom devedesetih godina. Jedno vrijeme je bila zamjenica savjetnika predsjednika Republike Hrvatske dr. Franje Tuđmana za pitanja vanjske politike.

Slavko Burda

Radni sastanak saborskog zastupnika Veljka Kajtazija s predstavnicima dvanaest nacionalnih manjina

Radni sastanak saborskog zastupnika Veljka Kajtazija s predstavnicima dvanaest nacionalnih manjina održan je 28. siječnja 2019. godine u Hrvatskom saboru. Od dvanaest nacionalnih manjina koje predstavlja saborski zastupnik Veljko Kajtazi, na radnom sastanku su sudjelovali predstavnici devet nacionalnih manjina: ukrajinske, rusinske, rumunjske, romske, ruske, poljske, židovske, austrijske i njemačke. Na sastanku nisu bili prisutni predstavnici turske, bugarske i vlaške nacionalne manjine.

Na početku radnog sastanka, saborski zastupnik Veljko Kajtazi je izrazio zadovoljstvo što se na ovom radnom sastanku odazvao do sada, od kada on održava ove savjetodavne sastanke, najveći broj predstavnika nacionalnih manjina koje on predstavlja u Hrvatskom saboru. U nastavku je podnio izvješće o svom radu u proteklom razdoblju. Izvješćem o radu podsjetio je na niz događanja, aktivnosti i susreta. Po njemu, uzajamna suradnja zastupnika i pojedine nacionalne manjine u prvom redu ovisi o spremnosti i organiziranosti same nacionalne manji-

ne, njegove osobne organiziranosti i mobilnosti te izražene želje pojedinačnih nacionalnih manjina za konstruktivan razgovor i dogovor što bi urodilo boljoj, svrsishodnijoj i sadržajnijoj suradnji. Zahvalio se na suradnji, obavijestima i pozivima za sudjelovanje na mnogobrojnim događanjima u proteklom razdoblju koje su organizirale nacionalne manjine, te se ujedno ispričao svima onima koje nije mogao posjetiti jer mu to njegov pretrpani hodogram nije dozvoljavao. Predložio je da se i dalje održavaju ovakvi radni sastanci, te da mu se pozivi dostavljaju na

vrijeme kako bi se uspješno pripremio i odazvao na kulturna i druga događanja. Nakon podnesenog izvješća g. Veljko Kajtazi upoznao je predstavnike manjina da će Vlada RH u veljači ove godine uputiti javni poziv za prijedloge članova Savjeta za nacionalne manjine. Vlada RH je u prosincu 2018. godine u Hrvatski sabor uputila na prvo čitanje prijedlog zakona za izbor vijeća i predstavnika nacionalnih manjina koji bi se trebao održati u svibnju 2019. godine. Nakon toga su predstavnici svih nacionalnih manjina podnijeli svoja izvješća o radu i suradnji sa saborskim zastupnikom.

Koliko im je vrijeme radnog sastanka dozvoljavalo, dotaknuli su i spomenuli

drugu problematiku s kojom se susreću tijekom godine u svojim aktivnostima. Na kraju su se svi usuglasili i predložili plan buduće suradnje sa slijedećim ključnicima:

1. Zajednički radni sastanci saborskog zastupnika Veljka Kajtazija s predstavnicima svih dvanaest manjina održavat će se kvartalno - tromjesečno u Hrvatskom saboru i to utorkom u 15,00 sati odnosno u vrijeme kada sastanku mogu svi prisustvovati bez obzira iz kojeg dijela Hrvatske dolaze u Zagreb;

2. Pored zajedničkih sastanaka predlažu se pojedinačni sastanci saborskog zastupnika i pojedine od dvanaest nacionalnih manjina prema potrebi;

3. Za odaziv saborskog zastupnika na pojedina događanja koje organiziraju pojedine nacionalne manjine pozivnica saborskom zastupniku se treba poslati na vrijeme i to najmanje 10 do 14 dana prije održavanja događaja;

4. Na jednom od budućih sastanaka održat će se zajednički sastanak s predstavnicima, urednicima i novinarima TV redakcije "Prizma";

5. Preporuča se nacionalnim manjinama da sudjeluju sa prijedlozima za Savjet za nacionalne manjine;

6. Apelira se nacionalnim manjinama aktivno sudjelovanje na izborima za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina. Svaka manjina treba imati prijedloge za kvalitetne kandidate i, radi njihove legitimnosti, očekuje se što veći izlazak pripadnika manjina na izbore za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u svibnju 2019. godine.

Na radnom sastanku sa saborskim zastupnikom Veljkom Kajtazijem ispred ukrajinske nacionalne manjine bili su Slavko Burda iz Zagreba, Marija Semenjuk-Simeunović iz Vukovara, Ivan Semenjuk i Pavlo Holovčuk iz Lipovljana.

Slavko Burda

Održana 83. sjednica Savjeta za nacionalne manjine

Dana 27. veljače 2019. održana je 83. sjednica Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske. Na 83. sjednici članovi Savjeta informirani su o prijedlozima programa udruga i ustanova nacionalnih manjina za ostvarivanje programa kulturne autonomije pristiglih na Javni poziv za sufinanciranje programa kulturne autonomije za 2019. godinu.

Na Javni poziv za 2019. godinu ukupno je prijavljeno 1 035 programa kulturne autonomije od strane 85 udruga i ustanova nacionalnih manjina s 125 njihovih podružnica, i to: informiranje: 57 programa; izdavaštvo: 68 programa; kulturni amaterizam: 434 programa; kulturne manifestacije: 476 programa.

Udruge i ustanove 19 nacionalnih manjina predložile su za ostvarivanje programa dodjelu sredstava u ukupnom

iznosu od 50.653.703,57 kuna, što u odnosu na 2018. godinu kada je bilo traženo 47.890.072,26 kuna, predstavlja povećanje od 5,8%.

Od prijavljenih 15 novih udruga, dvije udruge ne idu na daljnju procjenu Povjerenstvu za raspodjelu sredstava odnosno ne ispunjavaju formalne uvjete za sufinanciranje propisane Kriterijima financiranja i ugovaranja programa kulturne autonomije nacionalnih manjina i metodologije praćenja i vrednovanja provedbe financiranih programa ("Narodne novine", broj 105/16).

Vezano uz postupke Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa radi utvrđivanja predstavlja li povredu odredbi Zakona o sprječavanju sukoba interesa glasovanje članova Savjeta zastupnika Hrvatskog sabora o Odluci o rasporedu sredstava, Savjet je još jednom podcrtao da isti ne mogu snositi odgovornost za sukob interesa dok je na snazi Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina.

Člankom 36. Ustavnog zakona propisano je da su članovi Savjeta zastupnici nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru, te je specifičnost pripadnika manjina upravo u činjenici da ih u svakom predstavljanju, pa tako i pri imenovanju za članove Savjeta, predlažu manjinske udruge i druge organizacije manjina iz kojih dolaze i čije interese zastupaju.

U skladu sa Smjernicama i uputama Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa, za Odluku Savjeta o rasporedu sredstava za 2019. godinu zastupnici manjina u Hrvatskom saboru glasovat će na način da će se nakon deklariranja interesne povezanosti sa udrugom čiji su članovi, izuzeti od raspravljanja i odlučivanja o zahtjevu i dokumentaciji predmetne udruge, kao i drugih udruga iste nacionalne manjine.

S obzirom na to da istek četverogodišnjeg mandata 12 članova Savjeta koji nisu zastupnici Hrvatskog sabora nastupa 27. ožujka 2019., članovi su Savjeta izviješteni kako je Vlada Republike Hrvatske pozvala vijeća nacionalnih manjina da predlože kandidate za sedam članova Savjeta za nacionalne manjine.

Također je pozvala manjinske udruge, vjerske zajednice, pravne osobe i građane pripadnike manjina, da predlože kandidate za pet članova Savjeta iz redova istaknutih kulturnih, znanstvenih, stručnih i vjerskih ličnosti.

Predsjednik Savjeta zahvalio se svim članovima Savjeta na suradnji i udjelu kojim je svaki pojedini član doprinio radu Savjeta za nacionalne manjine kao krovne manjinske institucije u Republici Hrvatskoj.

www.nacionalne-manjine.info,
28. veljača 2019.

21 лютого – Міжнародний день рідної мови

"Мови - це важливо!" - цей вислів обрано ЮНЕСКО гаслом Міжнародного дня рідної мови

21 лютого представники всіх націй і народностей світу відзначають Міжнародний день рідної мови. Свято було започатковано у листопаді 1999 року на тридцятій сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО у Парижі. Про "підтримку мовного та культурного різноманіття та багатомовності" - звучало у заголовку документа. Міжнародне свято рідної мови мало послугувати захисту мови як культурної спадщини кожної окремої національності, кожної народності на планеті.

Історія свята, на жаль, має трагічний початок. 21 лютого 1952 року в Бангладеш (Східний Пакистан) пакистанська влада жорстоко придушила демонстрацію людей, які виражали свій протест проти урядової заборони на використання в країні своєї рідної-бенгальської мови. Відтоді кожного року Бангладеш відзначає день полет-

лих за рідну мову. Саме за пропозицією цієї країни ЮНЕСКО проголосило 21 лютого Міжнародним днем рідної мови.

Рідна мова для кожної людини є важливим елементом культурної свідомості. Вона накопичує традиції та досвід попередніх поколінь і дозволяє передати їх нащадкам. Мова - це історія народу, його світогляд, інтелектуальний та духовний результат кількатисячолітньої еволюції кожного етносу. Мова - це інтелектуальний портрет народу, його душа. Без своєї мови, своєї самобутньої культури немає народу. За оцінкою фахівців, із 6000 мов, які нині існують, половина з них знаходиться під загрозою зникнення у найближче десятиріччя. Тому ЮНЕСКО своїм Рішенням прагне підтримувати мову як ознаку культурної приналежності особи. Привернення уваги міжнародної спільноти до цієї теми - важливий крок до визнання необхідності захистити різноманіття культур.

Окрім того, організація вважає, що вивчення іноземних мов та багатомовність є ключами до взаєморозуміння та взаємоповаги.

В Україні це свято відзначають з 2002 року, коли для зміцнення державотворчої функції української мови та сприяння вільному розвитку і використанню інших мов національних меншин України було видане розпорядження "Про відзначення Міжнародного дня рідної мови".

Відтоді це свято стало ще одним днем пошанування рідної мови в кожному освітньому закладі, у бібліотеках, культурних центрах, просвітницьких організаціях України.

Український народ має давню історію, він витворив оригінальну й неповторну культуру, відому всьому світові. А найголовнішою його ознакою, що дає йому право називатися нацією, є мова - його найбільша духовна цінність, його суть, основа його буття. Це - найдорожчий скарб, переданий українцям сотнями й сотнями попередніх поколінь, виплеканий у давньому переказі, у народній пісні, у влучній приказці.

Мова - духовний скарб нації. Вона є найголовнішою ознакою народу, що дає йому право називатися нацією. Саме мова формує і визначає свідомість, творить людину, культуру, історію.

Українська мова - це скарбниця духовної і культурної спадщини українського народу. У різноманітних формах існування української мови (старовинні усні перекази і літописи, народні пісні і думи, казки і міфи, поетичні і прозові твори тощо) зберігається історична пам'ять та досвід нації, її світоглядні і моральні цінності, віддзеркалюються національні традиції і звичаї, тобто ознаки, що притаманні саме цій спільноті і тому є унікальними складовими національної ідентичності.

Сайт "Мала Сторінка"

Українська мова – одна з найдавніших мов світу

21 лютого

День Рідної Мови

Українська мова своїм корінням, за твердженням істориків, сягає глибини не менше семи тисячоліть. Праєвропейський санскрит містить більше 1000 нинішніх українських кореневих слів.

Жодна з європейських мов (окрім литовської) так близько не стоїть до своїх витоків. А зв'язок російської мови з іншими європейськими мовами можна прослідкувати лише через українську та угрофінські мови.

Степан Наливайко - відомий в Україні знавець санскриту та мови хінді, професор, - описує враження від почутого звернення індійського гуру добірного санскритом до свого учня: "Дехі ме агні". Він попросив вогню і це було майже співзвучно нашому: "Дай мені вогню".

Такі знайомі слова, як "один, два, три, чотири" на санскриті звучить "аді, дві, трі, чатура". А ось такі дуже знайомі змалечку кожному з нас слова - "мама, тато, неня, дід, баба, брат, сестра, син", - на санскриті звучать як "мата, тата, нана, дада, баба, брата, свастрі, сун". Перелік таких слів може бути дуже довгим, що є беззаперечним підтвердженням того, що корені Рідної Української Мови сягають глибин індоєвропейської цивілізації. Це свідати до нас прийшли та й залишилися в Україні прізвища та назви сіл, селищ, міст: Манджула, Панікар, Шандра, Хобта, Бушма, Шудря, Гупало, Вишень, Бакота, Баглаї (Баглайки), Вишнопіль, Канів, Тараща, Умань, Ямпіль, Чигирин, Буша (Бушанка) і т.д.

Про витоки московської, а пізніше

- російської мови, може розповісти географія інших територій, де проживали угро-фінські племена – "чудь, водь, югра, черемиси, пермь, комі, муroma, ести, карели, вотяки, ерзя, меря, мешера та інші". Їхні землі досі зберігають первинні назви рік, озер, селищ, міст: Нева, Волга, Ока, Кама, Мещера, Нара, Вязьма, Москва, Чудське озеро, Ладоське озеро, Валдай, Рязань (первинне Ерзянь), Суздаль, Сарапул, Вологда, Ростов та ін. Тобто, практично вся географія Центральної Росії.

Але якщо взяти Новгородську землю, де проживали слов'яни, то там збереглися давньоруські, тобто українські назви поселень та річок: Галич, Прилуки, Великі Луки, Новгород, Руська,

Середа, Волошка, Хмара, Люта, Велика, Межа та інші.

Слов'янську частку до московської мови внесли окремі слов'янські племена, які вимушено переселились на угро-фінські північні землі в VIII-IX сторіччі.

Пізніше, за часів Петра I, розпочався й глибинний вплив української мови на московську говірку, тому що московіти вчилися і граматики, і арифметики, і Божому слову по книгах учителів-українців Мелентія Смотрицького, Магніцького, Феофана Прокоповича та інших.

Видатний лінгвіст кінця XIX-го століття, польський вчений Михайло

Крелуцький зазначив наступне: "Займаючись довгий час порівнянням арійських мов, я дійшов висновку, що українська мова не тільки старша всіх слов'янських, не виключаючи так званої старослов'янської, але й санскриту, грецької, латини та інших арійських мов".

Також історичні дослідження останніх десятиліть такої пам'ятки, як Кам'яна Могила під Мелітополем, дають свідчення, що це древнє святилище містить багато писемних зразків ще до шумерського періоду. Так що українцям є чим пишатись!

Із статті Луки Іваницького
"Українська мова - прамова цивілізації"

Цікаві факти про українську мову

Сучасна українська мова має близько 256 тисяч слів. За лексичним запасом найбільш близькою до української мови є білоруська - 84% спільної лексики, далі йдуть польська і сербська (70% і 68% відповідно, і лише потім - російська (62%). До речі, якщо порівнювати фонетику й граматику, то українська мова має від 22 до 29 спільних рис з

білоруською, чеською, словацькою та польською мовами, а з російською - тільки 11.

В українській мові, на відміну від решти східнослов'янських мов, іменник має 7 відмінків, один з яких - кличний.

448 року візантійський історик Пріск Панійський, перебуваючи в

таборі гунського володаря Аттіли на території сучасної України, записав слова "мед" і "страва". Це була перша згадка українських слів.

Українську мову в різні історичні періоди називали по-різному: проста, руська, русинська, козацька тощо. Історично найуживанішою назвою української мови до середини XIX сторіччя була назва "руська мова".

В українській мові найбільша кількість слів починається на літеру "П". Найменш уживаною літерою українського алфавіту є літера "Ф".

В українській мові безліч синонімів. Наприклад, слово "горизонт" має 12 синонімів: обрій, небозвід, небосхил, крайнебо, круговид, кругозір, кругогляд, виднокруг, видноколо, виднокрай, небокрай, овид.

Назви всіх дитинчат тварин є іменниками середнього роду: теля, котеня, жабеня.

Українська мова багата на зменшувальні форми. Зменшувальну форму має навіть слово "вороги" - "вороженьки".

Джерело. Olga Dechter

Стефанія Біляк. Життєвий портрет.

Професорка на пенсії, пані Стефанія Стефка Біляк - одна з найстаріших, якщо не найстаріша українка у Хорватії. Зараз вона має 95 років і живе в Загребі, в будинку "Парк" для старих людей.

Народилася Стефанія Біляк 14 вересня 1924 року у Прняворі (Боснія) в сім'ї священика о. Григорія Біляка і Катерини з роду Білінкевич як сьомо дитина в їхньому подружжі. Обряд хрещення здійснив ієромонах отець

Йосафат Жан з монастиря студитів у Камениці, а хресними батьками були о. Михайло Черняк, парох Сібін, і паніматка Ольга Латкович, дружина єпископського вікарія о. Фране Латковича з Бая Луки. Міропомазання здійснив владика др. Діонісій Няраді 1934 року. Дитиною росла з батьками та сестрами Марійкою, Галею і Наталькою у Прняворі. Брати Олександр і Володимир були на навчанні у Травнику, а опісля в Галичині. Дитиною дуже любила природу і кожного дня

бавилася і бігала по полях. Одного разу прийшла додому плачучи: відчула біль у нозі, якою стала в якусь яму. Незабаром біль у нозі ушух і вона більше не звертала на це увагу. Далі бігала, гралася і нормально росла як дитина. З часом помітила, що права нога стає коротшою, хоч ніякого болю в нозі не відчувала. З сестрою Марійкою пішли до лікаря-ортопеда, який виявив, що нога звихнена в тазовому суглобі. Лікар сказав, що це можна виправити операцією, але не рекомендував

оперувати, доки нога не боліла, а запропонував носити ортопедичні черевики, які мали підвищену вкладку. Початкову школу закінчила у Прњаворі і продовжила навчання в державній реальній гімназії в Баня Луці. На той час в Баня Луці навчалися сестри, Галя і Наталька, і вони разом перебували в інтернаті при монастирі св. Вінкентія Паульського. Коли сестри закінчили своє навчання у 1939 році, вона залишилася в Баня Луці сама, успішно закінчила гімназію і склала матуру – іспит зрілості в 1943 році. Після закінчення гімназії приїхала до Прњавора і залишалася вдома, доки не закінчилася війна. Тут допомагала татові в канцелярській праці і сестрі Марійці в хатній роботі.

- Правду кажучи, багато людей тоді приходили подивитися, де і як влаштувався батько, і жалилися, бо умови були неможливі і нелюдяні та могли мати погані наслідки для здоров'я. Наш батько все це терпеливо зносив і старанно виконував усі свої священнічі обов'язки. У таких обставинах він прагнув, щоб діти далі продовжили навчання і здобули вищу освіту. Тому він вирішив, щоб Роман і я поїхали до Загреба на навчання. Він залишився з Марійкою в Прњаворі, бо вірив і сподівався, що правда врешті переможе і що він знову повернеться мешкати в парафіяльний дім. У жовтні 1946 року я поїхала до Загреба на навчання. Поступила в Технічний інститут, відділення хімії.

Під час навчання в Загребі була разом з Романом і мешкала в одній винаймленій кімнаті в приватному помешканні. Тут ми були пригноблені, бо тато і Марійка далі були в тих важких обставинах і жили в непридатній приміщенні, тому наші думки постійно були про те, як вони почуваються, бо Марійка була виснажена, турбуючись, і ночами не сплячи через страх за тата в ті небезпечні часи. Коло нашої церкви був ще один ста-

рий будинок нашої парафії, в якому вже раніше мешкала одна урядничка, яка працювала на пошті (її прізвища не пригадую). Вона жила тут зі своєю матою і двома доньками. Та родина не могла дивитися на те, як партизанська влада знущається над нашим батьком і його родиною. Вони самі добровільно вирішили звільнити те помешкання і пішли на іншу квартиру, а це помешкання віддали нашому батькові і його родині.

В листопаді 1946 року батько замешкав у тій старій хаті, де жив з родиною до 1962 року. Опісля, коли мешканці, яких влада поселила у парафіяльному домі, самі знайшли собі помешкання, поступово родини одна за одною відходили, а парох о. Григорій поступово перебрав дві по дві кімнати в парафіяльному домі.

Цілий парафіяльний дім був звільнений і повернений нашому батькові аж у кінці 1969 року. Хочу нагадати, що моя сестра Наталька працювала у Прњаворі в кадастрі з 30 листопада 1941 року до квітня 1946 року і вона разом з Марійкою перетерпіла всі ті страхи і неприємності, які тодішня влада робили нашому батькові і їм, а опісля все це відбилося на їхньому здоров'ї.

Спочатку захворіла Марійка, яка важко переживала всі арешти і переслідування нашого батька. Також непридатне для життя помешкання, в якому тоді проживала наша родина, погано впливало на її виснажений організм. Несподівано і раптово, 17 грудня 1949 року, вона упокоїлася в Бозі на 35-ому році життя. Марійка, яка після смерті нашої мами, можна сказати, разом з батьком виховала нас наймолодших, мене, Ромка і Нусю та старалася про нас. А тепер після тієї сумної події, смерті нашої Марійки, наймолодша сестра Нуся, котра успішно закінчила реальну гімназію у Дервенті і склала велику матуру - іспит зрілості, залишилася разом з татом у Прњаворі та перебрала на себе всі клопоти по господарству. Одночасно моя сестра Анна Володимира Нуся почала працювати в банку в Прњаворі.

Хочу сказати і те, що я не ходила до української школи, бо їх тоді тут не було. Вдома ми всі говорили українською, а наш тато навчив мене читати і писати українською. Він виховав мене у християнському дусі і любові до свого народу та в пошані до інших. Я завжди співпрацювала з нашими релігійними і культурними товариствами всюди, де жила.

А тепер про моє навчання в Загребі. Як студентка я регулярно ходила на лекції, успішно складала іспити і ре-

тельно виконувала завдання у лабораторії. Навчання просувалося вперед, бо я кожного року позитивно і вчасно вирішувала усі обов'язки. Відвідати тата і сестру в Прњаворі приїжджала тільки під час канікул. Партизанська влада знову, вчетверте, у 1950 році заарештувала батька, пароха і декана о. Григорія Біляка, тримала його три місяці у в'язниці. Проводили слідство у Прњаворі і відправили його до Добоя і Сараєва, де він залишився у в'язниці без суду. Це була тактика знуцання, переслідування і залякування, щоб він відступив і залишив парафію. Але батько був послідовний і сильний духом, та не давав себе залякати і зламати.

Своє навчання в Загребі я закінчила, отримавши диплом і звання дипломованого інженера хімії 5 грудня 1952 року. Після закінчення залишилась працювати в Загребі. 1 березня 1953 року почала працювати на фабриці Югокераміка в лабораторії в Запреші-чі біля Загреба. Це була нова і перша така фабрика в Хорватії.

Оскільки ще не було фахових працівників, тому була заснована середня школа з відділом технічної кераміки в Загребі. Я почала працювати професором у тій школі 1 жовтня 1956 року. У школі я викладала учням технологію кераміки, скульптуру, графіку, малярство і метали. У школі також була лабораторія, де учні практично працювали і виконували вправи. Учні були добрі, задоволені і з зацікавленням виконували досліди. Я також була задоволена роботою і успішно працювала в школі до вересня 1988 року. Я працювала з учнями індивідуально, що захоплювало їх і давало охоту до праці. Так я допомагала їм обрати собі майбутню професію. Як я вже згадувала раніше, я любила природу і багато подорожувала, знайомлячись з різними країнами, їхніми звичаями та способом життя. Контактувала з багатьма людьми та підтримувала зв'язки.

Я вдячна Господу Богу за те, що подарував мені такого батька, який навчив мене жити і в найтяжчих обставинах життя не падати духом. У житті завжди потрібно йти вперед, і не можна стояти на місці, ані вертатися в минуле. Важливо думати позитивно і все робити з любов'ю до Господа Бога і ближнього, бо все, що маємо і знаємо, дароване нам від Всевишнього Бога.

Ми ніколи не можемо достатньо подякувати Господу Богу за всі добра і просити сили у ласці Божій перейти з цього світу у вічність. Тепер я на пенсії, у старості проживаю в Загребі до призначеного часу.

Славко Бурда

Ukrajinski "Bal 2019."

I ove godine, tradicionalno, u trećoj suboti mjeseca siječnja, točnije 19. siječnja 2019. godine u Svečanoj dvorani "Prestige" u Slavenskom Brodu, Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Ukrajina" održalo je svoju kulturno-zabavnu priredbu, popularni "Bal". Ovim događajem je Društvo započelo obilježavanje 40. obljetnice svog dugog i uspješnog djelovanja na očuvanju i promociji ukrajinske kulture, pjesme i plesa a napose ukrajinskog jezika i pisma, te svijesti o pripadnosti velikom ukrajinskom narodu.

Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Ukrajina" djeluje od 1979. godine, kada je osnovana Ukrajinska sekcija pri tadašnjem Radničkom kulturno-umjetničkom društvu "Đuro Đaković", današnji "Folklorni ansambl Broda", najveće hrvatsko kulturno-umjetničko društvo u Slavenskom Brodu od svog osnutka do danas.

Posebno treba istaknuti da je "Folklorni ansambl Broda" organizator "Brodskog kola", zasigurno najstarije smotre folkloru u Hrvatskoj, koje je u Slavenskom Brodu prvi put održano 1963. godine i na kojoj redovito, od svog osnutka, u okviru programa koreografinog folkloru nastupaju i Ukrajinci Slavenskog Broda, članovi UKPD "Ukrajina".

1985. godine započinje novo razdoblje organiziranog kulturno-umjetničkog rada Ukrajinaca na ovim prostorima jer je te godine osnovano i registrirano samostalno Kulturno-umjetničko društvo "Ivan Senjuk-Ujak" koje je uspješno radilo do početka Domovinskog rata 1991. godine kada je Krizni štab, između ostalih važnih odluka za Ukrajinu i Rusiju u Republici Hrvatskoj donio i odluku o promjeni imena Kulturno-umjetničkog društva "Ivan Senjuk-Ujak" u Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Ukrajina" Slavenski Brod, da bi 1993. godine tadašnji Sekretarijat opće uprave Slavenski Brod izdao rješenje o promjeni imena sukladno odluci Kriznog štaba.

Prvu kulturno-zabavnu večer, popularni "bal", 1984. godine organizirala je Ukrajinska sekcija Radničkog-kulturno umjetničkog društva "Đuro Đaković" današnji "Folklorni ansambl Broda" i bal se od tada održava redovno, gotovo svake godine u vrijeme kada je udruga aktivno djelovala.

Ovogodišnji "Bal 2019. godine" bio je do sada najveći po broju sudionika jer je bilo nazočno više od 400 ljudi. Tražila se i karta više ali nažalost, organizatori nisu mogli udovoljiti onima koji su zakasnili sa kupnjom karte jer u dvorani fizički više nije bilo mjesta.

Uvodnim pozdravnim riječima moderatora Nikole Zastrižnog i Vlade Kareši-

u Slavonskom Brodu

na, predsjednika UKPD "Ukrajina" Slavonski Brod započeo je svečani program kojega je otvorio zamjenik gradonačelnika Hrvoje Andrić uz pozdrav svim nazočnima u ime gradonačelnika dr. Mirka Duspare i Gradske uprave grada Slavonskog Broda.

Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Ukrajina" predstavio je Ivica Kševi, voditelj i koreograf folklornih sekcija. U dobro uvježbanom programu predstavile su se sve sekcije, počevši od dječje folklorne sekcije, folklorne sekcije mladeži, pjevačkog zbora, likovne sekcije a na kraju, kao iznenađenje večeri, gromoglasan aplauz zaslužili su veterani koji su unatoč zrelim godinama i višku kilograma uporno vježbali i predstavili se publici u najboljem izdanju, gotovo kao u mladim danima kada su prije tridesetak godina bili aktivni članovi ovog Društva. Njih je okupio i uvježbao Ivica Kševi. Zbor je uvježbala prof. Sanja Stičinski, a na harmonici je zbor pratio Mihajlo Semenjuk.

Likovna sekcija je izložila svoje radove koje su posjetitelji s pažnjom razgledali.

Prije večere, župnik župe Uzvišenja Svetog Križa u Slavonskom Brodu o. Aleksandar Hmilj je blagoslovio jelo i sve nazočne.

Organizirana je i veoma bogata tombola uz vrijedne nagrade sponzora: kuhinjsku kutnu klupu donirali su Eva i Dražen Štojs, LED televizor i umjetničku sliku je donirala firma "Alles" iz Požege a dva luster a "Proffy-tech" iz Slavonskog Broda.

Pored toga, organiziran je i tradicionalni rolo ples ili ples srca uz nagrade za pobjednike, tortu i šampanjac. Slave nu Petričeviću i Magdalen i Čučman za njihove rođendane uručeni su pokloni - šampanjac i bombonijera.

Svojom raznolikom svirkom i ove godine goste je zabavljao glazbeni sastav "Zabava" iz Kule.

Svi su bili izuzetno zadovoljni svirkom, zabavnim igrama i večerom i mnogi od njih su se već predbilježili za sljedeći bal, 2020. godine.

Treba napomenuti da su i ove godine na balu bili Ukrajinci iz Vukovara, Lipika, Zagreba i Brodsko-posavske županije sa svojim prijateljima.

"Bal 2019." bio je najveći do sada, što dokazuje da članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Ukrajina" svojim zajedničkim i kvalitetnim radom, kvalitetom programa a nadasve međusobnim uvažavanjem, rade dobar posao na očuvanju identiteta, jezika i kulture a posebno folklora i ukrajinske pjesme i da će nakon 120 godina življenja na ovim prostorima sljedećim generacijama ostaviti dobre temelje za daljnji rad.

Nikola Zastrižni

Ukrajinski bal u Lipovljanima

● Predsjednik KPD Ukrajinaca "Karpati", Ivan Semenjuk

takozvana "druga večera", točnije, ukrajinsko nacionalno jelo – pirogi sa prilozima, koje su izradile i servirale članice "Karpata". U sklopu cjelovečernje zabave odigrana je i tombola među kojima je bilo i vrijednih poklona. Održan je i ples cvjetova, te je pobjednički par dobio za nagradu tortu i bocu vina.

Ivan Semenjuk

Kulturno-prosvjetno društvo Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani svake prve subote u mjesecu veljači organizira manifestaciju pod nazivom "Ukrajinska večer - bal". Održavanje ove manifestacije je tradicionalno, iz godine u godinu sve više posjećeno. Prigoda je to, prije svega, prezentirati život i rad Ukrajinaca u multietničkoj sredini općine Lipovljani gdje su Ukrajinci dobro primljeni i žive skladno s pripadnicima drugih nacionalnih manjina i domaćim stanovništvom. Na manifestaciji sudjeluju i zabavljaju se svi prisutni gosti bez obzira na nacionalnu pripadnost.

Kulturna zabavna večer održana je 2. veljače 2019. godine, a počela je pjevanjem ukrajinskih pjesama u izvedbi pjevačke skupine "Karpata", da bi potom i dječja plesna skupina otplesala svoj dinamični ples "Kozáčok".

U ime domaćina i organizatora, predsjednik KPD Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani Ivan Semenjuk pozdravio je sve prisutne i zahvalio im na ovako velikom odazivu, a posebni pozdravi bili su upućeni zamjenici načelnika Općine Lipovljani Ljiljani Tomić, zamjeniku predsjednika UZ RH Vladi Karešinu, te župniku grkokatoličke crkve u Lipovljanima Igoru Fedešenu koji je poveo molitvu zahvale.

Osim obilne večere koja je uslijedila, oko ponoći servirana je

Aktivnosti UKPD "Taras Ševčenko" – Kaniža

Mlađa i starija plesna sekcija Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Taras Ševčenko" iz Kaniže nastupili su na 15. Svetonedeljskom dječjem folklornom festivalu u Svetoj Nedelji. Ove godine festival je bio poseban po tome što su

nastupile dječje sekcije nacionalnih manjina u Hrvatskoj. Osim nas, nastupili su još: FA Sveta Nedelja; Folklorna skupina ZT Bale; Holubička; KUD "Đoko Patković"; KUD "Joakim Govlja"; Zajednica Mađara "Pisanica"; BKUD "Sevdah" i SKUD "Braće Banas". Naši plesači plesali

su plesove zapadne Ukrajine. Pri silasku s pozornice, publika ih je otpratila gromoglasnim pljeskom. Nakon nastupa učesnici su bili pozvani na zajedničku večeru i druženje. 8. prosinca 2018. godine mlađa i starija plesna, te pjevačka sekcija društva "Taras Ševčenko" pod nazivom "Ne zaboravi" nastupili su u Osijeku na manifestaciji "Na krilima pjesme", posvećenu velikoj ukrajinskoj spisateljici Lesji Ukrajinki. Plesači su plesali plesove Hopak, Čerevecky i Rodom my z Halyčyni, a pjevačka sekcija otpjevala je dvije pjesme. Nakon povratka, u Društvenom domu u Kaniži dočekalo ih je iznenađenje. Mlade plesače dočekao je Sveti Nikola sa skromnim ali ipak vrijednim poklonima i obradovao male, ali i velike. Kao zahvalu sv. Nikoli djeca su recitirala i pjevala pjesme o sv. Nikoli koje ih je naučila prof. Oksana Martinjuk.

Mirjana Has

Druženje i doček Nove godine u župi Uzvišenja Svetog križa u Slavonskom Brodu

Župljani župe Uzvišenja Svetog križa u Slavonskom Brodu i njihovi prijatelji novu 2019. godinu su dočekali zajedno, u prostorijama župnog stana. Ovakav vid dočeka i druženja je još jedan dokaz međusobne povezanosti pripadnika Ukrajinske nacionalne manjine u gradu Slavonskom Brodu u samoj župi a i u okviru Ukrajinskog kulturno umjetničkog društva "Ukrajina".

Inicijativu je pokrenuo mladi, poslušni i agilni župnik o. Aleksandar Hmilj, koju su sa oduševljenjem pri-

hvatili pojedini članovi Crkvenog odbora i realizirali ovaj doček.

Na dočeku je bilo oko dvadesetak osoba koji su se zabavljali uz bogatu trpezu, na kojoj je bilo hrane, kolača i pića te uz glazbu i ples, ispratili staru 2018. i dočekali novu 2019. godinu poželjevši jedni drugima puno zdravlja, sreće i uspjeha u nadolazećoj godini.

Treba istaknuti da je doček Nove godine u ovoj Župi bio organiziran i prije više godina i da je ta tradicija prestala, međutim dolaskom novog župnika, ta

tradicija se pokušava obnoviti samim tim što je ovogodišnji doček bio vjerojatno posljednji u ovom prostoru jer će kuća u kojoj je župni stan biti srušena zbog svoje dotrajalosti i nefunkcionalnosti i da će na njenom mjestu, uz potporu Križevačke eparhije-biskupije, samih vjernika i donatora, biti izgrađena nova, višefunkcionalna građevina sa pastoralnom dvoranom, župnim stanom i apartmanom u potkrovlju te vlastitim parking prostorom za koju je već ishoda građevinska dozvola. Nova građevina biti će povezana u zajedničku cjelinu s postojećom crkvom koja će također biti obnovljena u sklopu izgradnje.

Zajednički doček Nove godine u župi Uzvišenja Svetog križa u Slavonskom Brodu pokazuje da zajedništvom i međusobnim uvažavanjem jedni drugih možemo pored ovakvih događanja organizirati i mnogo veće, povijesne projekte, koji će ostati sljedećim generacijama koje se mogu nastaviti družiti i okupljati kao i mi danas, ali u mnogo ljepšim i funkcionalnijim uvjetima.

Nikola Zaštrižni

KPD Ukrajinaca "Karpatti" iz Lipovljana aktivno surađuju sa drugim udrugama

U Društvenom domu općine Lipovljani 23. veljače 2019. godine održana je Izborna skupština Češke besede općine Lipovljani.

Prije početka radnog dijela, održan je kulturno-umjetnički program u kojem su sudjelovali članovi Češke besede općine Lipovljani (plesna i pjevačka skupina te po prvi puta nastup djece koji izučavaju češki jezik pri Osnovnoj školi Josipa Kozarca iz Lipovljana), zatim Češke besede iz Nove Gradiške i Banja Luke.

Obzirom na dobru suradnju Češke besede općine Lipovljani i Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca "Karpatti" Lipovljani, plesna skupina ukrajinske udruge je nastupila kao gost na ovoj Skupštini. Svojim nastupom plesači su prikazali dinamični ukrajinski ples ko-

jim su u velikoj mjeri oduševili prisutne gledatelje, te bili nagrađeni velikim plje-

skom za svoju dobru izvedbu.

Ivan Semenjuk

"Від хати до хати йдемо колядувати!"

Різдво – величне християнське свято, день народження Ісуса Христа, Спасителя світу. Люди різних соціальних верств, матеріального становища, переконань і поглядів не минають його своєю увагою. Саме у святкуванні Різдва переплелось багато

народних і релігійних традицій, тому це свято стало народним.

Споконвіку існував в українському народі гарний звичай бажати один одному і господарям щастя – здоров'я, многих літ і всяких статків у хаті і родині. Вже після святої вечері українці починали ходити по хатах, піснями та відтворенням побутових сценок по-здоровляли господарів та їхніх дітей та віншувати їм злагоду й достаток. Першими оповісниками народження Христа в різдвяних обрядах у давнину були діти та підлітки, які обходили ватагою багаті й бідні оселі, співаючи колядки та щедрівки.

Від хати до хати колядували цього року і українці в хорватському місті Вуковар. Продовжуючи цей давній український звичай, молодші члени Українського культурно-просвітнього товариства "Іван Франко" з Вуковара доносили господарям радість Христового народження, звеселяли їхні серця урочистою колядою, яка з дитячих уст звучала по-особливому щиро і зворушливо. Готувалися до колядування заздалегідь: виготовляли восьмикутну зірку, маски Кози, Ведмеда тощо.

Вивчали тексти колядок, підбирали і зміст колядок, працювали над традиційним одягом колядницьких розваг – козушків та свиток, чобіток, хусток і віночків.

Не можливо описати ту радість, з якою дочікували колядників в українських хатах у Вуковарі та Петрівцях. Їх чекали з нетерпінням і щедро віддячували їм яблуками, горіхами, цукерками, тістечком, а також добрим словом та щирими посмішками. Вважалося, чим більше дітей завітає до хати, тим щедрішим для її господарів буде наступний рік.

Очолив колядову процесію голова українського товариства з Вуковара Ігор Семенюк. Разом із дітлахами, він бажав усім міцного здоров'я, благополуччя, успіхів, гарно провести цього-річні свята і дочекатися наступних. Всіх у цей час об'єднала коляда, слово Боже і щире вітання.

Нехай відкритість людських сердець і щедрість душі допоможе людям зберегти цю чудову традицію колядою, з якої вони черпають особливу духовну насагу вірити, любити, прощати.

Тетяна Рамач

Вивчаємо рідну мову, зберігаємо традиції

Різдво – це особливий час, коли кожного переповнює почуття добра, прощення та поваги один до одного. Це свято єднання, любові та доброї волі. Кажуть, що справжнє свято Різдва не достатньо

побачити, його потрібно відчутти. Воно завжди особливе і надзвичайне! Різдво – улюблене свято, до якого готуються завжди радісно і натхненно. Саме так, готувалися до цього свята учні початкової школи в Петрівцях, а

розпочалося воно із вступного слова керівника початкової школи Ясмінки Будинської. Концерт, який проходив у святково прибраній залі, і був переповнений глядачами, складався з декількох частин. Були тут вірші і пісні, танці і різдвяні вертепи. Із захопленням глядачі сприймали сцену "Новорічні зміни". Героями цієї вистави були учні 4-го класу, а роль "Старого року" майстерно зіграв учень Антоніо Кнежевич. Але родзинкою концерту були різдвяні привітання, які підготували учні, які вивчають у школі рідну мову, і то українську і русинську.

Для українців свято Різдва приходить у світлі зірок, у сяйві свічок та в супроводі щирої колядки. Діти колядували та віншували: "Різдво з колядою хай завітає, щастям безмежним усіх благословляє". Метою виступу було ознайомити численну публіку та гостей свята із звичаями наших дідів і прадідів святкування Різдва. Саме вони викликають почуття гордості за наші багаті українські традиції. На завершення, представники національних меншин району Богдановці похвалили вчителів і учнів школи за чудово підготовлений концерт і нагородили дітей новорічними подарунками.

Тетяна Рамач

"Поки жива мова народна в устах народу, до того часу живий і народ"

21 лютого - Міжнародний день рідної мови

21 лютого в Ілоку, в Словацькому домі відбулася урочиста програма призначена Міжнародному дню рідної мови. Організаторами цих урочистостей були обласна та міська Рада словацької національної меншини міста Ілок та товариство "Матица Словацька" Ілок. Це відносно молоде свято - до календарів усього світу воно ввійшло тільки у 1999 році. Міжнародний день рідної мови був започаткований, щоб вшанувати пам'ять загиблих захисників бенгальської мови в Бангладеші.

В Україні, згідно розпорядження Президента України, воно відзначається з 2002 року. Визнання й пошана всіх мов є ключем до збереження миру. Кожна мова самобутня. Вона має власні вислови, які відображають менталітет і звичай народу. Так само, як і наші імена, ми отримуємо рідну мову від нашої матері у дитинстві. Вона формує нашу свідомість, просочує закладеною в ній культурою. День рідної мови відзначає кожна культурна людина, яка усвідомлює, що мова є безцінним надбанням людства.

У святковій програмі присвяченій Дню рідної мови в Ілоку, прийняли участь представники національних меншин Вуковарсько-Сріємської області (угорська, українська, русинська меншини), учні Основної школи Юлія Бенешіча з Ілока та учні основної школи Антуна Бауера з Вуковара та початкової школи з Петрівців.

Українська мова - одна з наймелодійніших і наймиліозвучніших мов у світі. У цьому переконувалися гості та учасники урочистого концерту, слухаючи як вона лунала з дитячих уст. Члени дитячої групи "Сонечко" Українського культурно-просвітнього товариства "Іван Франко" Вуковар декламували вірші сучасних українських письменників про рідну Україну. Учні, які вивчають українську мову в школі, презентували присутнім класичну українську поезію, тобто твори Великого Кобзаря, Лесі Українки, Івана Франка.

Шануймо і любимо рідну мову, піклуймося про неї, захищаймо та розкриваймо для себе її велич й могутню силу. Збережемо в усій красі для себе й наступних поколінь мову, якою розмовляли діди та прадіди.

Тетяна Рамач

Працюємо, святкуємо, подорожуємо!

Напередодні різдвяних свят, згідно плану роботи, Українське культурно-просвітне товариство "Іван Франко" Вуковар відвідало столицю Угорщини - Будапешт і виступило з українськими колядками на площі Героїв у історичному угорському місті.

Згідно останнього перепису населення в Будапешті мешкає біля двох тисяч українців, які залучені в культурно-просвітню та громадську роботу українських товариств, об'єднаних в українську громаду Угорщини. Майбутня співпраця українців Хорватії і Угорщини буде корисною для обох сторін у плані збереження своїх національних

традицій і звичаїв, мови та ідентичності.

Незабутні враження залишилися в українців Вуковара після подорожування в старовинне історичне місто Угорщини, розташоване на березі Дунаю.

Гуляючи вулицями, мостами, піднімаючись до замків, вони були зачаровані прекрасною архітектурою міста. А готичні будівлі, широкий Дунай назавжди підкорили учасників подорожі.

Відвідали вони також і церкву св. Стефана, де насолоджувалися грою симфонічного оркестру Будапештської філармонії. З угорською

кухнею вони познайомилися, смакуючи оригінальну місцеву гастрономію на Новорічному ярмарку, який приваблював туристів та гостей угорської столиці яскравими вогнями ялинок, цікавою і незвичайною композицією вертепів, ароматом кориці і цикорію в безкінечних наметах.

Втомлені, але щасливі і задоволені, члени українського товариства поверталися до своїх домівок, переповнені позитивною енергією, насичені новими ідеями і планами щодо роботи українського товариства на теренах Хорватії.

Тетяна Рамач

Українські вечорниці - "Пущення" в Петрівцях

Уже традиційним стало у Петрівцях, перед Великим Постом, святкувати "Пущення" - слов'янське свято радості та веселощів. Цього року свято відзначали в суботу, 2 березня 2019 року, в

приміщенні "Соколана". Це цікаве свято об'єднало українців та шанувальників української культури не тільки з різних місць Хорватії, а і з сусідніх держав - Боснії і Герцеговини та Сербії.

Позитивна енергія, хороший настрій, сміх, веселощі, гумор, чудові українські пісні і танці, неповторна українська захоплююча музика, яку майстерно презентував на святі ансамбль "Забава" культурно-творчо-

го товариства "Іван Сенюк" з Кули, створили відчуття гордості за те, що крізь століття українці в Хорватії зуміли зберегти свої звичаї, традиції, багату культуру, завзяття, веселий дух. Приємно було бачити на святі молодь, яка не цурається, а зберігає традиції і культуру свого народу на цих просторах.

З вітальними словами до гостей звернулася Олеся Беч, яка подякувала всім волонтерам і спонсорам за фінансову підтримку в організації вечора. До багаточисленної публіки звернулися також голова Україн-

ської громади Республіки Хорватія Михайло Семенюк і парох церкви Покрови Пресвятої Богородиці у Петрівцях, заступник вікарія Славонсько-Сріємського вікаріату о. Володимир Седлак.

Ну, а які ж вечорниці без традиційної української страви? Голубці і млинці, пиріжки і бухти, безліч м'ясних виробів і, звичайно, українські вареники. Саме такими варениками, гарячими, із сметанкою, які мали особливий аромат, частували всіх на цій вечері господарки з Петрівців та Вуковара. Отже,

"Пущення" в Петрівцях і цього року українці та гості провели весело, з розвагами. Організаторами свята були група громадян, представників української національної меншини Вуковарсько-сріємської області за підтримки представника української національної меншини району Богдановці, представника української національної меншини Вуковарсько-сріємської області, Українського культурно-просвітнього товариства "Іван Франко" з Вуковаря, мешканців Петрівців.

Тетяна Рамач

Božićni koncert i književna večer posvećena Tarasu Ševčenku u Kaniži

Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske i Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Taras Ševčenko" iz Kaniže pod pokroviteljstvom Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske i općine Bebrina već dvanaest godina zaredom organizira program u čast velikom ukrajinskom humanistu, slikaru, piscu i pjesniku Tarasu Hrihorovyču Ševčenku. Također, svake godine u organizaciji ukrajinskog Društva "Taras Ševčenko" u Kaniži održava se i Božićni koncert. Ove godine koncert i književno-glazbena večer posvećena velikanu ukrajinske književnosti održani su 28. prosinca 2018. godine. Svečani koncert je bio podijeljen u dva dijela. Prvi dio posvećen je Tarasu Ševčenku, a u drugom dijelu večeri članovi Društva i gosti slavili su rođenje Isusa Krista.

Osim domaćina, nastupili su KPD Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani; KUD "Posavac" Kaniža, te učenici OŠ "Antun Matija Reljković" Bebina koji izučavaju ukrajinski jezik po modelu C kod prof. Oksane Martinjuk. Učenici su pokazali što su sve naučili o Tarasu Ševčenku, njegovom životu, književnom i likovnom stvaralaštvu, pročitali su njegove recitacije i otpjevali pjesme.

Sudionici su potom pjevali pjesme o Božiću i Tarasu Hrihoroviču Ševčenku, plesali ukrajinske narodne plesove. S veselim plesovima publiku su razveselili plesači mlađih i srednjih grupa iz Kaniže i Lipovljana. Puno pohvala zaslužuju voditelji plesnih skupina koji uče djecu plesati a to su Mirko Fedak iz Lipovljana i Željko Has iz Kaniže.

Nakon manifestacije svi sudionici i gosti su bili pozvani na zajedničku večeru.

Mirjana Has

● Plesna skupina KPD Ukrajinaca "Karpati" – Lipovljani

● Plesna skupina UKPD "Taras Ševčenko" - Kaniža

● Pjevačka skupina KPD Ukrajinaca "Karpati"

Захоплені Росією українські моряки знову в суді: хто вони і як почувають себе в полоні

● Український буксир "Яни Капу"

Лефортовський суд столиці Росії Москви 15 січня розглядає питання про продовження арешту українським морякам, захопленим російськими силовиками в листопаді 2018-го у Чорному морі. Російські слідчі просять залишити моряків, які оголосили себе військовополоненими, під вартою до 26 квітня.

На засідання приїхала уповноважена Верховної Ради України з прав людини Людмила Денісова і родичі підсудних. Однак Федеральна служба безпеки Росії попросила зробити слухання закритими. Адвокати називають це грубим порушенням Кримінально-процесуального кодексу Росії і принципу гласності.

За словами українського омбудсмена, для слухань українських моряків розподілили на шість груп по чотири людини.

25 листопада 2018 року російські прикордонники і сили спецпризначення здійснили напад на три українські кораблі – малі броньовані артилерійські катери "Бердянськ" і "Нікополь" та рейдовий буксир "Яни Капу". Це сталося, коли вони поверталися після невдалої спроби пройти через Керченську протоку в

Азовське море.

Роман Мокряк, лейтенант, 1986 р. н., Кіровоградщина

Про те, що цей 31-річний капітан малого броньованого артилерійського катера "Бердянськ" потрапив у полон, повідомив проєкт "Повернись живим".

"У Криму Роман служив на єдиній українській субмарині. Її захопили росіяни. Але він не зрадив присяги. У 2015 році моряк жив у 15-місному кубрику ракетного катера "Прилуки" в Одесі. На березі місця для нього та інших 14 моряків, які вийшли з півострова, на той час, на жаль, не знайшлося", – зазначили волонтери.

Пізніше про Романа написала і журналістка видання "Новое время" Христина Бердинських, яка у 2015 році робила з ним інтерв'ю.

27 листопада 2018 року від правозахисників, що займаються правовою підтримкою українських моряків-полонених, стало відомо, що Мокряк відмовився відповідати на запитання співробітників російської ФСБ і "зізнаватись" на відео у злочинах, яких не вчиняв. "Він – відмінний офіцер і смілива людина. Послав чекістів за відомою адресою", – розповіли вони. У лавах ВМС Ро-

ман – з 2009 року. Його батько – колишній моряк. Одного разу він взяв маленького сина до себе в каюту, що справило на майбутнього командира "Бердянська" незабутнє враження. В одному зі своїх інтерв'ю Роман Мокряк зізнався, що йому подобається бути військовим.

Юрій Без'язичний, старший матрос, 1990 р. н., Одещина. Юрій – студент третього курсу Одеського національного морського університету. "Чудово тримається, не давав свідчень, вважає себе військовополоненим", – зазначає про хлопця адвокат полонених моряків Сергій Легостов.

Денис Гриценко, капітан 2-го рангу, 1984 р. н., Миколаїв. "Дуже товариський, з чудовим почуттям гумору і бадьорим настроєм. Перш за все запитав, що відомо про інших моряків, особливо поранених", – повідомив після бесіди з Денисом адвокат Микола Полозов. За його словами, Гриценко у в'язниці багато читає і намагається навіть у камері підтримувати фізичну форму.

Андрій Артеменко, старший матрос, 1994 р. н., Новоукраїнка (Кіровоградщина). Про те, що цей український моряк опинився у полоні

росіян, повідомила перший віце-спікер парламенту Ірина Геращенко. Зі слів його батька Анатолія відомо, що Андрій уклав уже другий контракт із Військово-морськими силами ЗСУ. Водночас цивільна дружина моряка Марина Уманець зазначила журналістам, що перед останнім рейсом він говорив, що з командою повинен перебазувати корабель до Бердянська. "Він сказав, що будувати переходити цей Керченський міст. Був начебто дозвіл на перехід", – розповіла вона. Андрій є студентом заочного відділення факультету "кораблеводіння" Інституту військово-морських сил України Одеської морської академії. "Після Нового року має бути сесія і він переймається через об'єктивну неможливість повноцінно вчитися. Просить командування допомогти у наданні йому академічної відпустки в зв'язку з його перебуванням у полоні", – повідомила адвокат Артеменка Марія Куракіна.

Богдан Головаш, старший матрос, 1996 р. н., Полтавщина. Богдан – колишній курсант Академії військово-морських сил імені Нахімова у Севастополі. Після анексії Криму Росією покинув півострів і продовжив навчання в Одесі. "Не знає, як буде сприйнята його відсутність за місцем навчання, у січні-лютому він повинен був захищати диплом", – повідомляють в "Кримському процесі". "Хороший, комунікабельний, спортивний хлопець. Брав участь у всіх наших заходах, душа компанії", – зауважує Валерій Марченко, начальник Кременчуцького військового ліцею, де Богдан навчався у 2011-2013 роках.

Андрій Ейдер, матрос, 1999 р. н., Одеса. Цьому хлопцеві 18 років. Він – наймолодший із захоплених росіянами у полон українських моряків. Одразу після його затримання батьки наголосили, що пишаються своїм сином. Останні кілька років Андрій жив із бабусяю в Одесі, де закінчив морський ліцей. На момент потрапляння у полон йшов лише третій місяць його служби на флоті. Мати полоненого моряка Вікторія Ейдер розповіла Радіо Свобода, що Андрій, ще будучи п'ятикласником, почав говорити про те, що хоче стати моряком, а у сьомому класі це вже вирішив остаточно. "Мені зателефонувала мама, розповіла про те, що катери атакували. Я про це нічого не знала. Потім мамі зателефону-

вав мій колишній чоловік, Дмитро, і підтвердив цю інформацію, про атаку на катери. Про те, що Андрія поранено, я дізналася з новин – там розповіли, що поранень зазнали два контрактники і командир", – розповідає Вікторія. "До нещодавніх подій жив тихо, нудно, монотонно", – зазначив адвокату про себе сам Андрій. В одному з листів на свободу Ейдер розповів про те, що рана від поранення потроху затягується, і попросив не забувати про полонених моряків.

Василь Сорока. Йому 27 років. Під час подій у Керченській протоці його поранили. Батько моряка в ексклюзивному інтерв'ю Радіо Свобода розповів, що син вийшов на зв'язок зі своєю дружиною: "Васі дали можливість, він зателефонував Ірині, сказав кілька слів: "Живий, здоровий, руки та ноги цілі". І це все". На думку Віктора, син говорив те, що дозволила сказати ФСБ. Також відомо, що Василь Сорока є співробітником СБУ і, зі слів начальника апарату голови Служби безпеки Ігоря Гуськова, неодноразово виконував бойові завдання в районі проведення Антитерористичної операції та операції Об'єднаних сил. "Василь, незважаючи на поранення, тримається молодцем. Ввічливий і уважний. Без злоби і докорів. Справжній військовий", – написав про Василя адвокат Сергій Бадамшин.

Богдан Небилиця, старший лейтенант, 1994 р. н., Сумщина. Про перебування командира малого броньованого артилерійського катера "Нікополь" у полоні росіян повідомила журналістка видання "Лівий берег" Вікторія Гера. Він родом із Сумщини. "Він був серед тих курсантів Академії ВМС імені Нахімова в Севастополі, які відмовилися присягнути Росії і співали гімн України, коли російські військові спускали з флагштока український прапор і піднімали свій. Небилиця разом з іншими курсантами, що не перейшли на службу Росії, закінчував своє навчання в Інституті військово-морських сил Одеської морської академії. У 2016 році він отримав диплом і був призначений командиром "Нікополя", – розповідає вона. Для випускника 2016 року Богдана Небилиці першим місцем служби став ракетний катер "Прилуки", де він обіймав посаду командира ракетно-артилерійської бойової частини.

Згодом офіцера було призначено командиром малого броньованого артилерійського катера "Нікополь". На початку листопада він був одним із тих, хто готувався командувати "Айлендом", одним із двох, які передали Україні Сполучені Штати Америки. "Він мріяв про море, хотів бути військовим", – розповів батько Богдана Павло.

Сергій Попов, капітан-лейтенант, 1991 р. н., Донецщина. Цей моряк родом з Донецька. До анексії Криму Росією служив на півострові. Після – переїхав служити в Одесу. "Весела і позитивна людина, жартує багато. Кілька разів нагадував слідчому, що він – старший за слідчого за званням", – розповів про зустріч з Сергієм адвокат Гаджи Алієв.

В'ячеслав Зінченко, старший матрос, 1998 р. н., Кишинів. В інтерв'ю телепроекту Радіо Свобода "Донбас.Реалії" влітку цього року моряк розповів, як впродовж кількох місяців проходив держвипробування на "Нікополі" і чого він очікує від майбутньої роботи. "Служба на морі дуже цікава. Особливо на довгих виходах. Виконання якихось бойових завдань, ті ж навчання. Все це дійсно дуже цікаво, особливо з іноземцями", – говорив тоді Зінченко.

Андрій Оприско, старший матрос, 1971 р. н., Львівщина. Він є найстаршим з українських моряків, котрі потрапили у полон. Мати Андрія Оприска Ольга розповіла Радіо Свобода, що дуже переживає за сина і чекає на його повернення. За словами жінки, він завжди хотів служити на флоті. "Де б він не працював, в голові у нього було море", – зазначає Ольга Оприско. Служити на флоті він почав у 2016 році. "Навіть в умовах ізоляції він має намір підтримувати себе в хорошій формі і займатися спортом", – написав про Оприска адвокат Микола Полозов.

Сергій Цибізов, матрос, 1997 р. н., Хмельниччина. Батько хлопця Андрій Цибізов розповів, що син давно хотів стати моряком. Про те, що сталося у Керченській протоці з Сергієм, він дізнався з інтернету.

Коли після потрапляння у полон син зателефонував додому, то сказав "два слова: що живий, здоровий, нагодований і вдягнутий". "У мене є інформація, що його не били, але психологічно на нього тиснули", – розповів Андрій Цибізов журналістам. За словами адвоката Миколи

Полозова, настрої після взяття під варту в Сергія бадьорий, він не пригнічений. "Водночас Сергій повідомив, що у нього періодично болить серце (за його словами, щемить: від 15 хвилин до години такі відчуття тривають). Він уже звернувся до лікаря", – повідомив Полозов.

Владислав Костішин, 1994 р. н., Черкащина. Колишній курсант Академії військово-морських сил імені Нахімова в Севастополі, після анексії Криму продовжив навчання в Інституті військово-морських сил в Одесі. На бронекатері проходив стажування. "Дуже скромний у своїх бажаннях і потребах", – охарактеризував свого підзахисного адвокат Олег Єлісєєв. Владислав є фанатом українського боксера Василя Ломаченка. "Владислав цікавиться боксом і аматорськи займається ним сам. Навіть просив свого адвоката Олега Єлісєєва повідомляти йому про перебіг боксерських поєдинків, які проходять зараз", – розповів Микола Полозов. У суді Владислав Костішин вимагає перекладача з російської на українську.

Андрій Драч

Зі слів начальника апарату голови Служби безпеки Ігоря Гуськова відомо, що цей моряк є співробітником СБУ: "Відео з одним із наших співробітників Андрієм Драчем у 2014 році зворушило весь інтернет. Він, ще будучи курсантом, не зрадив присяги, відмовився перейти на бік окупантів та співав гімн України".

Згідно із заявою СБУ, Драч – один з курсантів Академії військово-морських сил імені Нахімова в Севастополі, які в березні 2014 року прославилися виконанням гімну України в момент, коли російські військові спускали український прапор з флагштока навчального закладу. Закінчив навчання вже на материк – в Інституті військово-морських сил Одеської морської академії.

За словами адвоката Артема Пеппи, Драч почувається добре, настрої позитивний.

Олег Мельничук, командир рейдового буксира, старшина, 1995 р. н., Черкащина. Мати Олега Лариса розповіла журналістам, що пишається своїм сином і вважає його дуже хорошим воїном. Вона також дуже сподівається на те, що він якнайшвидше повернеться додому. Він є випускником відділення військової підготов-

ки Морехідного коледжу технічного флоту Одеської морської академії. У 2014 році, після строкової служби в лавах Збройних сил України, продовжив кар'єру військового як контрактник. За словами адвоката Едема Семедляєва, під час захоплення "Яни Капу" він зазнав "фізичного впливу, але сильно не били". На суді у Сімферополі попросив забезпечити його перекладачем, посилаючись на те, що не розуміє суддю "повною мірою". Друзі характеризують Олега як доброго і відповідального, "людину слова, готову прийти на допомогу".

Євген Семідоцький, матрос, 1998 р. н., Луганщина. Цей хлопець народився і виріс у селищі Троїцьке на Луганщині, а в семирічному віці переїхав разом із батьками до Сватового. За першою освітою він слюсар із ремонту автомобілів, але мріяв стати матросом, що і зробив. Служив за контрактом. До завершення служби зараз йому залишалося ще рік-півтора. "Він спокійний, врівноважений, дуже сильний за характером, завжди йде до своєї мети, досягає того, що запланував, допомагає рідним та друзям, не кидає в біді і взагалі дуже добрий", – кажуть родичі. За словами адвоката Миколи Полозова, в "Лефортово" полоненого українського матроса утримують у двомісній камері з обвинуваченим в іншій кримінальній справі. "Євген навчає його української мови", – написав Полозов.

Михайло Власюк, старший матрос, 1984 р. н., Київ. Зі слів адвоката Миколи Полозова відомо, що Власюк "на здоров'я не скаржиться, почувається нормально, не пригнічений".

Віктор Безпальченко, старший матрос, 1987 р. н., Херсонщина. До початку анексії Криму Росією служив старшим матросом катера "Херсон". У березні 2014 року опинився серед українських моряків, заблокованих російськими військовими на озері Донузлав. За словами адвоката Оксани Опаренко, Віктор почувається нормально, "але йому важко психологічно".

Володимир Терещенко, старший матрос, 1994 р. н., Дніпро. Адвокат Анастасія Георгієвська описує Володимира як "по-військовому скромного і мужнього".

"Сам Володя не балакучий, але позитивний, добрий, неймовірної краси очі з довжелезними війми, тендітний, худенький, в кросівках без

шнурків йому дуже незручно. Ні на що не скаржиться, у нього "все нормально, правда", – розповіла вона.

Володимир Лісовий, капітан 3-го рангу, 1984 р. н. Зі слів адвоката Миколи Полозова відомо, що "Володимир почувається добре, ніяких скарг або прохань не висловлював. Передачу йому віддали. За його словами, він на цей момент не має потреби ні в чому".

Андрій Шевченко, мічман, 1991 р. н., Одеса. Народився Андрій у селі Широке Білгород-Дністровського району Одеської області в багатодітній родині. У 1994 році помер його батько, хлопця зі старшими сестрами виховувала мама. Сьогодні він є єдиним годувальником для своєї сім'ї. "З дитинства мріяв і дуже любив море, але, оскільки в рідному селі моря не було, вибирався туди не часто. Тому коли настав час обирати професію, вирішив стати моряком", – розповіла сестра моряка Тетяна. У 2011 році Шевченко закінчив Білгород-Дністровський рибпромисловий технікум, і в тому ж році підписав контракт з Військово-морськими силами ЗСУ. "Для документів моряка потрібні були значні фінанси, а їх у родині не було, але мрія була сильнішою, – пояснила рішення брата сестра Тетяна. – Андрій належить до тієї категорії людей, які спочатку все обмірковують і аналізують, а потім приймають рішення. Завжди відрізнявся відмінною комунікабельністю і високим почуттям відповідальності, адже він рано зрозумів, що означає бути єдиним чоловіком в сім'ї. Ці якості він переніс і в нинішній час". До захоплення у полон Андрій проживав із сім'єю в Одесі. У нього є маленька дочка, якій виповнився рік.

Володимир Варимез, старший матрос, 1992 р. н. Цей моряк – радіотелеграфіст "Яни Капу". На флоті він – з 2012 року. За розповідями родичів, Володимир про море мріяв з дитинства. Випускник Ізмайльського вищого професійного училища (відомого ще як "Дев'ятка"). Службу матросом почав в Криму, після анексії півострова Росією продовжив служити вже в Одесі. "Тримається Володимир добре, не демонструє ні страху, ні відчаю, – повідомив після відвідування свого підзахисного адвокат Анрі Цискарішвілі. – Незважаючи на все, що відбувається, він примудряється зберігати позитивний настрій, багато сміється, жартує. У ситуації, що

склалася, головною незручністю для себе вважає гучне хрюпіння сусіда по камері".

Сергій Чуліба, старшина, 1992 р. н. Сергій Чуліба родом з Каховки. До анексії Криму Росією служив в лавах ВМС України на катері "Херсон". У березні 2014 року опинився серед українських моряків, заблокованих російськими військовими на озері Донузлав. За словами адвоката Геннадія Федорова, Сергій в хорошому фізичному і психологічному стані, "тримається гідно, ніяких скарг або прохань не висловлював". "Ті жорсткі і складні умови, в яких він зараз перебуває, його не турбують. Просив мене дізнатися про долю пса, який був на катері в момент захоплення, і переймався тим, що без належного технічного догляду за буксиром "Яни Капу" цей катер може вийти з ладу", – розповів Федоров.

Юрій Будзило, мічман, 1972 р. н. "Захоплювався морем все своє життя. Любить техніку. Кожен корабель для нього – наче його дитина", – розповіла дружина полоненого моряка Ірина. Батько Юрія теж служив на флоті. За словами Ірини, незважаючи на вік, планує піти на пенсію тільки після відновлення миру в Україні. Адвокат Айдер Азаматов описує Юрія Будзила як морально стійкого.

27 листопада підконтрольний Росії Київський райсуд Сімферополя арештував 12 із 24 затриманих українських військових моряків на два місяці. Під арешт потрапили Андрій Оприско, Сергій Цибізов, Юрій Будзило, Володимир Терещенко, Віктор Беспальченко, Володимир Варимез, Михайло Власюк, Богдан Головаш, Сергій Чуліба, Владислав Костишин, Сергій Попов та Роман Мокрюк. Їм інкримінують незаконний перетин кордону за частиною 1 статті 322 Кримінального кодексу Росії.

Того ж дня підконтрольний Росії Керченський міський суд також арештував на два місяці поранених Андрія Артеменка, Андрія Ейдера і Василя Сороку. 28 листопада під арешт помістили, також на два місяці, і Володимира Лісового, Андрія Драча, Андрія Шевченка, В'ячеслава Зінченка, Євгена Семидоцького, Богдана Небилицю, Дениса Гриценка, Олега Мельничука, Юрія Без'язичного. Захищають українських моряків, захоплених ФСБ Росії у анексованому Криму, декілька кримських

адвокатів. Прокуратура Автономної Республіки Крим визнала захоплених російськими силовиками українським моряків військовополоненими та почала досудове розслідування за фактом "порушення окупаційною владою законів і звичаїв війни стосовно військовополонених моряків ВМС України", згідно з Кримінальним кодексом України.

Представники правоохоронних органів Росії порушили право військовополонених "на неупереджене і нормальне судочинство, що є серйозним порушенням законів і звичаїв війни, згідно зі статтею 130 Женевської конвенції про ставлення до військовополонених 1949 року", заявили у прокуратурі.

Окрім того, слідчі СБУ в Одеській області та співробітники Військової прокуратури Південного регіону повідомили про підозру прикордонникам Федеральної служби безпеки Росії і російським військовослужбовцям, які захопили кораблі і моряків Військово-морських сил України.

За даними ГПУ, російські прикордонники і військові діяли за безпосереднім наказом високопосадовців ФСБ контр-адмірала Станкевича і віце-адмірала Медведєва.

Водночас українським морякам, затриманим ФСБ біля берегів Криму, через адвокатів передали лист підтримки від командувача ВМС України адмірала Ігоря Воронченка.

"Я розумію, як вам зараз важко... Адже методи роботи спецслужб Росії ні для кого не є секретом. Я сам пройшов через це в 2014 році і добре знаю, що таке бути в полоні і що стоїть за сказаними вами словами під час допиту. Зараз моє найважливіше завдання – це повернення вас додому. Україна докладає всіх можливих зусиль для визволення вас із полону, в тому числі залучена світова спільнота", – мовиться у листі.

У коментарі Радіо Свобода колишній речник Генерального штабу ЗСУ Владислав Селєзньов повідомляв, що поранені українці, яких захопили прикордонники і військові Росії, перебувають на території військових частин на лікуванні в санітарних частинах при них, а не в цивільних лікарнях.

Російські морські прикордонники і сили спецпризначення 25 листопада 2018 року здійснили напад на три українські кораблі, коли ті поверта-

лися після невдалої спроби пройти через Керченську протоку в Азовське море.

При цьому, за даними української сторони, напад відбувся поза 12-мильними межами вод навколо окупованого Криму, на які Росія претендує як на "свої територіальні".

Перед тим Росія фізично перекрила Керченську протоку для всього судноплавства, поставивши поперек неї цивільне судно. А ще вранці, коли українські кораблі підходили до протоки, російський прикордонний корабель таранив український буксир. Росія також звинувачувала українські кораблі в "порушенні її кордонів".

Унаслідок нападу два українські кораблі були пошкоджені, всі три захоплені силою із застосуванням зброї, троє українських моряків, за даними української сторони, були поранені (Росія заявила, що надала медичну допомогу трьом пораненим), всі 24 моряки захоплені в полон.

Захоплені судна тримають на стоянці суден "Генмол" на території прикордонної служби ФСБ Росії в центрі окупованої Керчі.

В Україні наголосили, що дії Росії, відповідно до норм міжнародного права, становлять акт агресії.

Президент України Петро Порошенко повідомив, що хотів подзвонити президентові Росії Володимирові Путіну після обстрілу російськими військовими українських кораблів: "Хочу наголосити, що одразу вночі я замовив розмову з президентом Росії Путіним. Ми не отримали відповіді".

Тим часом сам Путін 28 листопада назвав інцидент із захопленням українських кораблів у Чорному морі "провокацією", яку нібито організувала київська влада, зокрема президент України Петро Порошенко, напередодні виборів.

Вимогу звільнити українських моряків висунула до Росії міжнародна спільнота. В Євросоюзі і НАТО закликали до "стриманості і деескалації".

26 листопада, після нападу біля Керченської протоки, Верховна Рада схвалила запровадження із 26 листопада воєнного стану у низці областей України, який тривав 30 днів і вже завершився.

Радіо Свобода
10 березня 2019 року

Ljubomir Meljnyk – kanadski skladatelj i pijanist ukrajinskog podrijetla

Ljubomir Meljnyk, kanadski skladatelj i pijanist ukrajinskog podrijetla, poznat je kao najbrži pijanist na svijetu. On može odsvirati 19,5 noti u sekundi sa svakom rukom.

Ljubomir Meljnyk rodio se 22. prosinca 1948. godine u Minhenu. Poslije njegovog rođenja, obitelj se preselila u Kanadu, u grad Winnipeg.

Učio je latinski i filozofiju u najvećem katoličkom Koledžu svetog Pavla. Poslije diplomskog studija, smjer filozofije završio je na sveučilištu Kuyins u gradu Kingston.

Od 1973. do 1975. živio je u Parizu. Radio je zajedno sa Karoline Karlson u Pariškoj operi, skladao je glazbu za koreografske nastupe. Upravo tada je i stvorio svoju metodu sviranja na fortepijanu. Ljubomir je autor više od 120 skladbi. Suradivao je s mnogim francuskim koreografima i europskim i američkim skladateljima. Često se kroz glazbu obraćao svom ukrajinskom podrijetlu. Napisao je glazbu za recitaciju ukrajinskog pisca

Tarasa Ševčenka. Još jednu skladbu posvetio je Simonu Petljuru. Metodu svojeg sviranja skladatelj je opisao u svom traktatu "Otvoreno vrijeme: umjetnost neprekidnog sviranja." Skladao je 22 etide za glazbenike-početnike koji žele naučiti njegovu tehniku sviranja. Meljnyk svira glazbu ne skidajući nogu s pedala. Zahvaljujući takvoj tehnici i brzini sviranja, ljudsko uho ne čuje note nego sami tijek glazbe. Na taj način stvara neprekidnu zvučnu liniju.

Neki kritičari skeptično gledaju na Meljnykovo stvaralaštvo. 1985. godine u Švedskoj, Ljubomir je postigao dva svjetska rekorda. Skladatelj se dokazao kao najbržim pijanistom na svijetu, odsvirao je melodiju u kojoj je izvukao 19,5 noti svake sekunde, svakom rukom u isto vrijeme. Drugi zabilježeni rekord: izvedba najveće količine nota za sat vremena s brzinom od 13-14 nota u jednoj sekundi svakom rukom. Svoju glazbu naziva continuous music (neprekidna glazba). Pijanist smatra da je upravo continuous music pravi glas klavira, i boji se da bi continuous music mogao umrijeti zajedno s njim.

Ljubomir Meljnyk smatra da se continuous music ne može svirati na nekom drugom instrumentu osim na fortepijanu.

Gospodin Meljnyk ima sada 71 godinu života. Studirao je u Kanadi, živio je u Francuskoj, radio je u Pariškoj operi. Sada, kako on sam kaže, živi u različitim gradovima svijeta. Skoro cijeli život nije bio poznat. Svijet klasične glazbe nije ga prihvatao. U svom intervjuu Meljnyk je priznao da je često gladovao u Parizu, svirao je u hostelima gdje ga nitko nije slušao. Isto tako je priznao da je najveća dvorana u kojoj je nastupao bila upravo u Kyjivu. Ljubomir Meljnyk ponosan je na svoje ukrajinsko podrijetlo i mišljenja je da takvu tehniku glazbe može osmisliti samo Ukrajinac.

Ljubomir Meljnyk kaže da mnogi kreativni Ukrajinci nisu opterećeni novcem, dok većina ljudi u svijetu stavlja novac na prvo mjesto.

S ukrajinskog prevela

Lana Domankušić

OŠ Antun Matija Reljković, Bebrina

Наближається свято Воскресіння Господнього – Великдень

Що потрібно покласти у великодній кошик?

Кожен продукт у великодньому кошику має символічне значення та нагадує про нерозривний зв'язок Творця зі своїм творінням.

Традиційно, кошик накривають вишитим рушником, який символізує життя і вічність. У кошик ставлять свічку, яка повинна нагадувати про Ісуса, який є Світлом для світу.

Що потрібно покласти в кошик та

освячувати на Великдень:

Паска - символ Воскресіння та Небесного Царства. Це хліб вічного життя, символ Агнця Божого, який був розп'ятий за наші гріхи на хресті.

Сир і масло. Молочні страви, а особливо молоко є первотвором, продуктом, який не є створений людиною, а подарований людям природою. Так, як мама годує свою дитину, так сир та масло є символами ніжності та жертовності Бога. Ми повинні іти до Божої благодаті, як немовля, що прагне маминого молока.

Яйця - Писанки чи Крашанки, Крапанки. Яйце - це один із символів Великодня, який символізує нове життя і відродження.

Шинка та Ковбаса. Освячення м'ясних страв сягає коренями ще до старозавітної Пасхи: на це свято споживали

жертвоне ягня. Ягня - це прообраз Ісуса Христа, який своєю жертвою відкупив наші гріхи та врятував від влади смерті. Євангелист Іван називає Ісуса Христа Агнцем Божим, який бере на себе гріхи світу.

Хрін - це міцне коріння, яке може дати людині Віра у Воскресіння Господа Ісуса Христа.

Сіль - символ повноти та достатку. У Біблії сіль символізує спосіб зв'язку між Богом і його народом. Сіль - необхідний харчовий продукт у житті людини, який додає їжі смаку. Сіль означає якість зв'язку, оскільки союз між Богом і людьми відновлений через Хрест і Воскресіння.

Нехай радість Христового Воскресіння буде звеличена Молитвою, розумінням символіки та значення освячених Господніх Дарів.

Джерело

Predstavljamo mlade ukrainiste

Svake godine na studij Ukrajinskog jezika i književnosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, prema normama upisa, prijavi se nešto više od dvadesetak studenata. Ako odaberu ukrainistiku, studiranje ukrajinskog jezika i književnost im je jedan od obveznog predmeta na dvopredmetnome studiju, što je norma fakulteta. Studenti koji upisuju ukrainistiku, dolaze iz cijele zemlje (nerijetko i iz inozemstva) i najčešće po prvi put steknu spoznaje o Ukrajini, njenom pismu, jeziku i književnosti. Ukrajinistiku kombiniraju s drugim studijama s preostalim 24 odsjeka i brojnih katedara Filozofskog fakulteta. Svoje dojmove s predavanja opisao je student prve godine Romano Topolko.

dr. sc. Jevgenij Paščenko, red. prof. Katedre za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Чому українська мова? Тому що! Zašto ukrajinski jezik? Zato!

Sam interes i ljubav prema ukrajinskom jeziku i kulturi uslijedili su početkom listopada 2018. godine. Upoznavanje profesora s Katedre za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Zagrebu, upoznavanje njihovih kolegija i sve slijedno tome, bilo je od početka pomalo strašno. Nije to bila prekomjerno velika količina straha, već ona doza koja je bila uzrokovana ponajviše poradi same pomisli o učenju novog jezika.

Izuzev tom nazovi-strahu, profesori su već kod uvodnih predavanja i predstavljanja samih ciljeva i obaveza kolegija ublažili sav strah. Osim racionalnog i pedagoški primjerenog pristupa, koji je ključna osobina rada profesora, sama tematika svakog pojedinog kolegija dolazi uz prijateljsku atmosferu. To se također može metaforički opisati kao obiteljsko okruženje, izuzev konstantno prisutne profesionalnosti. Studenti se početkom svog studija susreću s učenjem ćirilice abecede koja isprva djeluje kompleksno i zastrašujuće ako se do tada nisu susreli s njom. Osim na kolegiju *Jezične vježbe ukrajinskog jezika*, prvih tjedan dana ćirilica abeceda se obrađuje i na kolegiju *Govorne vježbe ukrajinskog jezika na Elementarnoj gramatici* te na ostatku kolegija prve godine prvog semestra. Taj princip rada ubrzava učenje ćirilice abecede studentima.

Na kolegiju *Jezične vježbe ukrajinskog jezika* studenti iz sata u sat uvježbavaju čitanje naizgled kompliciranih tekstova, koji s vremenom postaju sve jasniji.

Profesor Josip Ralašić, jedan od nastavnika tog kolegija, prvotno brine o tome da studentima atmosfera bude opuštena i da se studenti ne boje govoriti ukrajinskim jezikom. Kao što on sam zna spomenuti: "Ako i pogriješite, smijati ćemo se. Nakon toga ćete biti ispravljeni, a za drugi, treći ili eventualno četvrti put spremni s točnim odgovorom."

Osim čitanja samih tekstova, obrađuju se i konjugacije glagola, zapovjedni način tj. imperativ, glagolska vremena poput perfekta, pluskvamperfekta, futura i dr. koja su vrlo slična onima u hrvatskome jeziku.

Kolegij *Uvod u kulturu i civilizaciju Ukrajine*, prema nazivu daje naslutiti da krije povijest Ukrajine od nastanka sve do današnjice - njene običaje i kulturološka blaga. Predstavnik tog kolegija je profesor Jevgenij Paščenko, koji svoja predavanja vrlo detaljno preslikava i iznosi na vrlo intrigantan način. Obraduje se kronološki slijed imenovanja Ukrajine od ranih početaka, geografski

položaj, prastare kulture na području Ukrajine, položaj Ukrajine u srednjem vijeku, ukrajinski barok, romantizam, ukrajinska avangarda te mnoge druge teme koje ćete i sami saznati upišete li studij ukrajinskoga jezika. Teško je izdvojiti posebno zanimljivu temu, ali preporučio bih svima koji gaje interes da pročitaju ponešto o **Голодомору** (Gladomoru: umjetno stvorena glad koja je obuhvatila stanovništvo sovjetske Ukrajine, u periodu između 1932.-1933.), ponajprije povjesničarima. Dan Gladomora smo obilježavali na nastavi ukrainistike.

Dariya Pavlešen, profesorica kolegija *Ukrajinska usmena književnost*, približila nam je običaje i tradiciju ukrajinskog naroda, isto tako kronološki, kroz stoljeća.

Ana Dugandžić, profesorica kolegija *Elementarna gramatika*, održava vrlo poučna predavanja. Također, kao i svi, vrlo temeljito objašnjava svaku lekciju te ne izostavlja ni najmanju činjenicu. Na njenim predavanjima uče se ponajviše deklinacije, iako ovaj kolegij nadopunjuju i ostali kolegiji budući je primarni cilj da studenti što prije usavrše pravilan izgovor smislenih sintagmi. Ugodnijoj atmosferi profesorica doprinosi uvijek vedrim raspoloženjem i nasmijanim licima.

Profesorica Silvija Graljuk, voditeljica kolegija *Govorne vježbe ukrajinskog jezika*, olakšava učenje jezika na nekoliko načina. Naime, osim pravilne akcentacije i čitanja, na njenom kolegiju ćete slušati **Щедрика** (Ščedrivka - autora Mykole Leontovyča) izuzetno zanimljivo novogodišnje glazbeno djelo, koje je većina vas već čula, ali nije znala ime skladbe niti autora. Melodija jednostavno ostaje u glavi a često je korištena kao glazbena podloga u filmovima (npr. Sam u kući). Isto tako, za vrijeme blagdana, slušati ćete i mnoge druge blagdanske pjesme, pričati o običajima i uz malo maštanja sami sebe vidjeti u Ukrajini jednog dana.

Krajnje neophodno, usporedite učenje ukrajinskog jezika s najtoplijim i najdražim

sjećanjem vašeg djetinjstva. Promatrajte to kao avanturu. Uputite se, steknite nova poznanstva, doživite i vi divne trenutke u prijateljskoj, obiteljskoj atmosferi. Postoji i mogućnost razmjene studenata (ERA-SMUS) a početkom druge godine očekuje vas i terenska nastava u Львів - Lavov ili Київ - Kijev.

Ako volite učiti jezike, toplo preporučam ukrajinski. Uz činjenicu da to može biti još jedan jezik u vašem životopisu. Biti će to jako lijepo i zabavno iskustvo u vašem životu.

Тринадцятого грудня українці відзначають День святого Андрія

Studenti Katedre za ukrajinski jezik i književnost sudjelovali su 13. prosinca u obilježavanju blagdana Sv. Andrije, popularnog u pučanstvu i različitim obredima.

Običaj s kaletom je središnji dio proslave. Kaleta ili калита je pecivo (kruh) u obliku sunca. Taj ritual smatra se poganskim, pa je pecivo u obliku sunca. U sredini kaleta nalazi se rupa kroz koju ide špaga. Пан Калетинський je lik kojega tu večer glumi najzabavnija osoba, odabrana od većine prisutnih.

On cijelu večer zbija šale, a kada dođe vrijeme da se grize "kaleta", ta osoba radi na tome da nasmijava publiku i пана Калетинського - a to je svaki mladić koji želi zagristi kaletu. Ako se mladić nasmije na njegove šale, onda je izgubio. Katkad se namaže kruh medom kako bi ga bilo teže zagristi, a isto tako, svaki put kad bi mladić poskočio kako bi zagrizao kaletu, пан Калетинський bi ju podizao i izmicao.

Prema tradiciji Katedre za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Zagrebu, studenti prve godine upoznaju se s tim običajem tako da proslavljaju zajedno, na fakultetu.

Romano Topolko, student prve godine Katedre za ukrajinski jezik i književnost FFZG

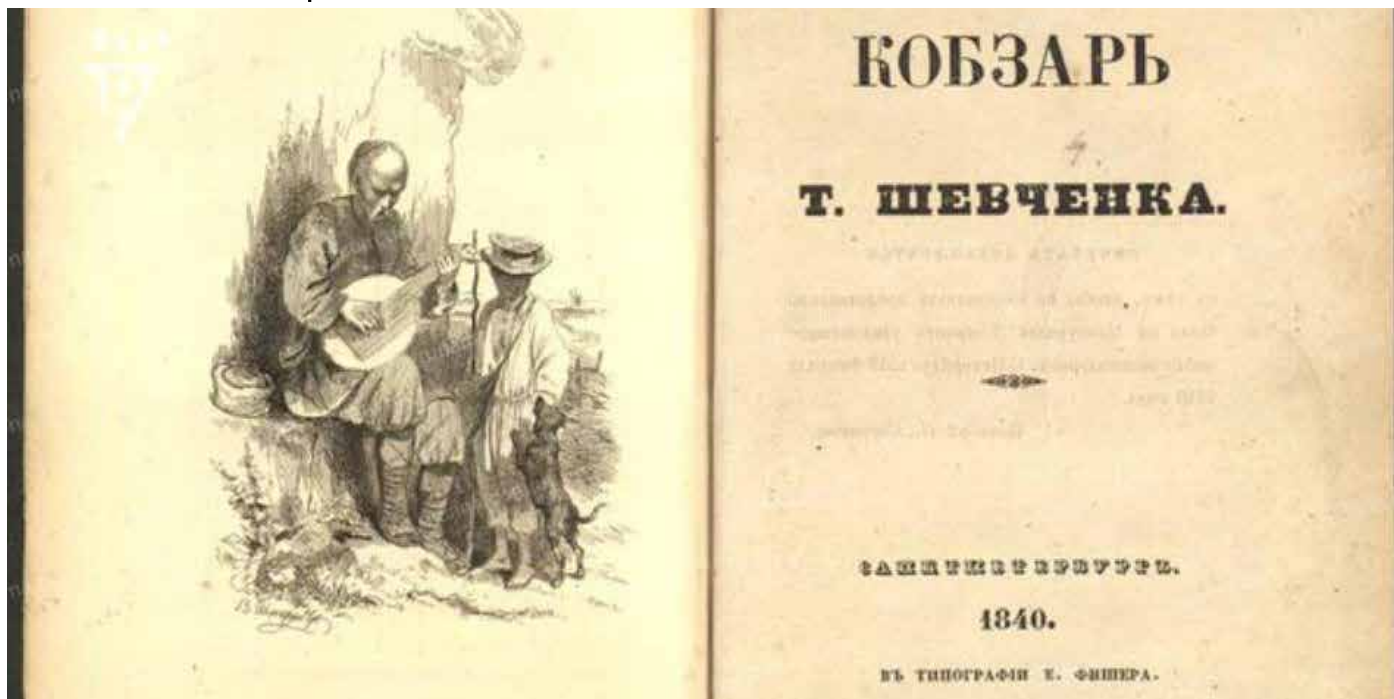
До 205-ої річниці від народження Тараса Григоровича Шевченка

На Кафедрі української мови і літератури Філософського факультету Загребського університету здійснюється робота, спрямована на підготовку широкого видання перекладів поезій Тараса Шевченка. Зокрема, студенти в дипломних роботах здійснюють підрядникові переклади з метою поетичного перекладу у перспективі.

Катарина Швиглин захистила диплому роботу, присвячену поемі Тараса Шевченка Гайдамаки з повним підрядниковим перекладом тексту. Подаємо фрагмент з її роботи.

Євген Пашенко, проф. Кафедри

Тарас Шевченко і його поема Гайдамаки

Тарас Григорович Шевченко (1814 – 1861) видатний український письменник, поет, драматург, прозаїк, художник, громадський та політичний діяч, популярний і актуальний досі і в українському суспільстві, і в загальнослов'янському контексті як символ українського опору. Він не тільки письменник, а й поет і реформатор української літератури, якого українці називають героєм і батьком українського патріотизму і мови. Саме через Шевченка, про Україну дізнавалися в Хорватії. Як зазначає Євген Пашенко, "Taras Ševčenko je na hrvatskoj književnoj sceni nastupao kao središnji predstavnik ukrajinskoga jezika, književnosti i kulture. Bio je poznat već ilircima kroz razmjene, putovanja, knjige koje su pristizale na hrvatski prostor u valovima preporoditeljskih oduševljenja slavenstvom". У найновішому хорватському виданні перекладів "Тараса Шевченка. Вибрані поезії/ Izabrane pjesme", зазначається: "Pisac će opovrgnuti uvjeravanja u provincijalizam, sekundarnost, nesposobnost za estetsko izražavanje jezika njegova naroda i predstaviti će ga kao jezik velikoga slavenskoga naroda i s vlastitim imenom i poviješću. U prošlosti svoga naroda pisac će se posebiце oduševljavati epohom ratobornog kovaštva koje je vodilo rat za oslobođenje..."

Народжений у кріпацькій родині, вельми рано залишився сиротою, навчався у дяків, і "буваючи по навколишніх селах, слухав мандрівних кобзарів та лірників – живих носіїв української історичної пам'яті". Шевченко мріє про свою свободу і він її дістає завдяки українським і російським друзям. По викупу з кріпацтва (25 квітня 1838 року) починає писати вірші, усвідомлює, що російська мова – не його мова, і він пише твори українською мовою, бо не бажає російської слави. У 1840 році в Санкт-Петербурзі вийшла його перша збірка поетичних творів "Кобзар", в якій він виробив свій власний індивідуальний стиль і завдяки цьому бачимо, що його твори близькі до народної творчості. У збірці знаходимо балади, послання, ліричні поезії та ліро-епічні поеми. Одна з перших поем – "Гайдамаки", яку Шевченко почав писати у 1839 році.

Поема мала велике значення, бо про героїчне повстання народу, про цю подію не було в відомо без Тараса Шевченка. За словами І. Я. Франка: "Він був селянський син і став князем в царстві духа. Він був кріпак і став великою силою в громаді людських культур. Він був простак і відкрив професорам і вченим новіші і свободніші степені. Він терпів десять літ від російської воєнщини, а зробив більше для свободи Росії, ніж

десять побідних армій.

Доля переслідувала його ціле життя, та не покрила іржею золота його душі, не обернула його любові до людства в ненависть, ані його віри – в розпуку. Доля не щадила йому страждань, але не стримала його радості, що була здоровим джерелом життя.

Та найкращий, найцінніший дар доля дала йому аж по смерті – невмирущу славу і вічну нову насолоду, яку дають його твори мільйонам людських сердець. Як зазначає А. Флакер, "Njegovo je pjesništvo bilo pod utjecajem ukrajinskoga, ruskog i poljskoga romantizma, ali je u njegovu osnovu utkana ponajprije poetičnost ukrajinskih lirskih i epskih pjesama, dумы, te slobodarski duh koji su kroz stoljeća prenosili putujući pjevači uz ručka glazbala, kobzari i banduristi". Дмитро Чижевський слушно визнає: "Поезія Шевченка справила на братчиків та й узагалі на читачів того часу (не виключаючи й старого покоління) величезне враження. Це було щось цілком нове; велетенське, величне – не лише змістом, але й формою. Навряд чи поет міг би викликати такий переворот, знайти таке загальне визнання, якби не надзвичайні поетичні властивості віршів Шевченка, якби він був поетом формально другорядним". "Поетичні якості поезій Шевченка без сумніву почасти зумовлені його глибинними зв'язками з народом

ною поезією. Бо він не просто переспівує народні пісні, а творить пісні, в естві своєму народні. Він не лише шляхом збирання надбав скарб народної поетики, ні! Мова народної поезії ніби його природна мова".

У Хорватії переклад Шевченкової поезії "Розрита могила" зробив А. Шеноа в 1863 році. Це був перший переклад українського твору на хорватському просторі і перший переклад Шевченка на "cijelom južnoslavenskom prostoru, što svjedoči o posebnom značaju s kojim je ukrajinski pisac doživljavan u hrvatskoj sredini". Слід відзначити і книгу перекладів "Pjesničke pripoviesti" (1887), здійснених хорватським письменником А. Харамбашичем. "To prvo knjižno izdanje ukrajinskoga pjesnika na južnoslavenskome prostoru bilo je još jedno svjedočanstvo o doživljavanju Tarasa Ševčenka u hrvatskoj javnosti kao izrazito značajne književne pojave". У розвитку хорватської шевченкіани велика поява є "Вибрані поезії" Шевченка у перекладах Антиці Менац – хорватської славістки і перекладачки. Ця книжка вийшла 2014 року в Загребі. У ній знаходиться уривок з поеми "Тайдамаки".

"Тайдамаки" за жанром – ліро-епічна поема. Це революційно-романтична, історико-героїчна, соціальна та найбільша за розміром поема Тараса Шевченка. Молодий поет присвятив твір Василю Івановичу Григоровичу, що брав участь у викупі Шевченка з кріпацтва. У поемі він спробував подати яскраву картину історичних подій 1768 р., тобто повстання на Правобережній Україні (відоме під назвою Коліївщина). Поема

означає кульмінацію першого періоду творчості Шевченка. Український мовознавець Шейковський так сказав про поему "Тайдамаки": "Коли б Шевченко і нічого більше не написав, то й вона одна могла би увічнити його ім'я. Вона являє собою ряд прегарних життєвих картин, виповнених драматизму".

Головна тема поеми – показати, по-перше, лицарський героїзм українців під час національно-визвольного руху проти польської шляхти, по-друге, волю і силу працьовитості українського народу та, по-третє, його моральну красу. Головна ідея твору – звеличення лицарів Коліївщини, осуд польської шляхти та знищення національного і соціального гніту. Щоб зрозуміти поему "Тайдамаки", треба "добре знати не лише Шевченка, а і його епоху, атмосферу життя суспільства, увесь широкий спектр поглядів, інтересів і настроїв тієї доби, що в своїй сукупності й створювали ту історичну реальність, в якій геніальний поет був самим собою". "Тема гайдамащини досить широко на той час розроблялась в українській, російській і польській літературах.

Поема Шевченка цілком оригінальна за своїм задумом і здійсненням". Ця тема була дуже близька Шевченкові тому, що він виріс тоді, коли відбулися такі події. Важливо наголосити, що в історії України існувало декілька гайдамацьких повстань. Особливо значні були повстання 1734 і 1750 рр., які охоплювали Київщину, Поділля, Волинь, Білорусь і Галичину. "Тайдамаки — учасники народно-визвольної боротьби на Правобережній Україні XVIII ст. проти

феодалів та національно-релігійних утисків. Гайдамацький рух виник на початку XVIII ст. у зв'язку із загостренням економічного, політичного й національно-релігійного визиску українського народу польськими магнатами й шляхтою та католицьким духівництвом.

Загони гайдамаків склалися переважно із селян та запорозьких козаків, а також дрібних ремісників, міщан і т. д., діяли здебільшого поодинці, дотримуючись тактики раптових наскоків, але нерідко об'єднувалися і в численні формування, розгортаючи тривалі наступальні та облогові дії. Найвищого розмаху гайдамацький рух набрав під час масового повстання 1768 р., відомого під назвою Коліївщина на чолі із Залізняком і Гонтою на Правобережній Україні, яка до кінця XVIII ст. була під владою Польщі". Іван Дзюба говорить, що Шевченко у своїй поемі "повертає" події минулого трагічною стороною і переосмислює враження й "свідчення" учасників Коліївщини".

Шевченко багато своїх творів присвятив відомим історичним подіям в Україні. У цієї поеми він з історичного мотиву взяв тільки схему походу гайдамаків-повстанців і дві історичні постаті: Залізняк і Гонту. Михайло Наєнко говорить, що ця поема, звичайно, як і викуп Шевченка з кріпацтва й публікація його збірки "Кобзар", була для письменника одкровенням свободи як основи буття. Чому? Тому, що по викупі з кріпацтва він був вільним чоловіком. Видання "Кобзаря" – це був наслідок його власної волі, а поема – це було відкриття його народу в боротьбі з неволею.

Композиція поеми "Тайдамаки" складається із двох вступних частин (Тайдамаки й Інтродукція), десяти розділів, епілогу, післямови, хоч вона називається й "Передмова" (див: Додаток). "У вступі викладено основи філософсько-політичної і літературно-естетичної концепції автора: кровний зв'язок із героями-месниками, яких він називає своїми "дітьми", "синами", загалом зв'язок із народом. Його прагненнями до волі. У полемічній частині вступу, спрямованій проти "письменних, друкованих" людей, очевидно, реакційних критиків його першого "Кобзаря", Шевченко викладав основи своєї мужицької, революційно-демократичної естетики – оспівування рідною українською мовою народу, "громади у сіряках", "у постолох"".

Переклад поеми хорватською мовою – важливе завдання, і тому на кафедрі україністики Філософського факультету Загребського університету здійснюється робота щодо підрядникових перекладів поем, які б у подальшому отримали поетичний переклад.

Катарина Швиглин, дипл. магістр української мови і літератури

UKRAJINSKI BAL U SLAVONSKOM BRODU